

Principal
Dr. Mrs.V.S. Nalawade
M.Sc.,M.Ed.,M.Phil.,SET.,Ph.D.

Rayat Shikshan Sanstha's
**AZAD COLLEGE OF EDUCATION,
SATARA**
Estd. 1955
Dist.- SATARA -415001 (Maharashtra - India)
(Affiliated to Shivaji University, Kolhapur)

Accredited at 'A' grade (CGPA 3.14) 2012 by NAAC
Lead College Status Awarded by Shivaji University, Kolhapur
Founder : Padmabhushan Dr.Karmaveer Bhaurao Patil

स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव

Offi. : (02162) 231257

Criterion II: Teaching-learning and Evaluation.

2.4.7 - A variety of assignments given and assessed for theory courses

Sr. No.	DVV Clarification
1	Provide the document in English language
2	Provided supporting documents as per SOP
3	Provide the sample of assessed assignments for theory courses of different programmes

**Uploaded the Supporting Documents
as per suggested by DVV**

Principal
Azad College of Education
Satara

Principal
Dr. Mrs.V.S. Nalawade
M.Sc.,M.Ed.,M.Phil.,SET.,Ph.D.

Rayat Shikshan Sanstha's
**AZAD COLLEGE OF EDUCATION,
SATARA**
Estd. 1955
Dist.- SATARA -415001 (Maharashtra - India)
(Affiliated to Shivaji University, Kolhapur)

Accredited at 'A' grade (CGPA 3.14) 2012 by NAAC
Lead College Status Awarded by Shivaji University, Kolhapur
Founder : Padmabhushan Dr.Karmaveer Bhaurao Patil

स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव

Offi. : (02162) 231257

Index of Uploaded Data

Sr. No.	Content	Uploaded Documents
1	Library work	1) Library Landing Pages
2	Field exploration	1) School Visit Report 2) Translated Copy
3	Hands-on activity	1) A. V. Aids Workshop Report 2) Translated Copy of A. V. Aids Workshop 3) ICT Workshop
4	Preparation of term paper	1) Term paper sample 2) Self Declaration Term Paper
5	Identifying and using the different sources for study	1) Link of resources

Principal
Azad College of Education
Satara

Internal Examination

Assignment Procedure

Marks :- 10

(One assignment for 50 Marks theory course and two assignments for 100 marks theory course, open book assignment for Pedagogy of School Subject course)

Objectives –

- (1) To inculcate the habit of continuous study in the student teacher.
- (2) To make the student teacher habit of writing in view of the annual examination.
- (3) To find out how much of the material taught has been absorbed by the student teacher.
- (4) To inculcate the habit of self- evaluation in the student teacher.
- (5) To develop ability to take tests using books and references.

Appropriate period - Two or three assignment should be taken in every month.

Prerequisite Philosophy Components for Practical - Completed teaching of the components of the subject which will be covered.

Required References - Reference Books, Papers for assignment.

Content and Organization of practical- There are two assignments for each 100 marks paper and one for each 50 marks paper to be completed by the student teacher. This assignment should be completed in exam style environment.

Simple assignment - After teaching the content on which the assignment is to be given, the teacher educator should give at least three long- term questions on that content to the student teachers. The format of those questions should be like the questions in the university question paper and the expected answers of these three questions should be discussed in the class. Answers to all three questions should be written and checked by the concerned teacher educator. The teacher educator should suggest corrections in it if necessary. Out of the three questions given on the exam day, any one question should be revealed and its answer should be written in the examination environment. Teacher educator should check the assignment and return it to the student. Good and bad answer

should be discussed. Student teachers should understand their expertise. As the course has a place in internal assessment, it should not be in a position where the students should not understand its marks. Everyone needs to understand their status for reimbursement. 12 assignments should be completed in the above manner. (Schedule should be prepared to make the work of assignment is easy. Assignment questions of each subject should be available to student teachers in printed form at the beginning of the semester.)

Open Book Assignment by using books and references - These assignments to be taken using books and references. Questions should measure the objectives of application, analysis, synthesis and evaluation.

While writing the answer by using books and references, the student teacher should determine the area of answer in books / references suggested by the teacher educator or books / references of your choice or any kind of books / references like lecture summaries. Determine the exact reference and write the answer.

While looking at books/ references one should be careful not to spend time looking for references by looking at what is asked in the question. Only books/ references are not to be copied. Teacher educator need to explain the meaning of some clue words for higher level question.

Report Outline- There should be a separate file of answers to be keep. In these three preparation questions for each assignment and the answers of the assignment in the exam environment.

Mode of Evaluation - Each subject shall carry 20 marks. 10 marks should be kept for the work done by the student in preparation and written answers of three questions and 10 marks should be kept for his performance in actual assignment writing. Marks out of 10 should be calculated from the total marks obtained for all assignments.

Principal
Azad College of Education
Satara

Sr. No.	Content	Uploaded Documents
1	Library work	1) Library Landing Pages

Landing Page of Knowledge Resource Centre

Welcome to Knowledge Resource Center

ACE Library

[Home](#) [About Us](#) [Library Services & Facilities](#) [E resources](#) [Institutional Repository](#) [Library Programms](#) [Contact Us](#)

This is a facilitation platform created by the library for accessing the e-Content related to the different subjects. These e-Contents are developed by our faculty members for college students. Students can search and download the desired e-Content through the interface given below..

[Video Lecture](#)

[PPT Bank](#)

[Flip Book](#)

Principal
Azad College of Education
Satara

Landing Page of E resources

Welcome to Knowledge Resource Center

ACE Library

[Home](#) [About Us](#) [Library Services & Facilities](#) [E resources](#) [Institutional Repository](#) [Library Programms](#) [Contact Us](#) [Q](#)

E resources

[ACE E Content](#)

[N List](#)

[Open Access Resources](#)

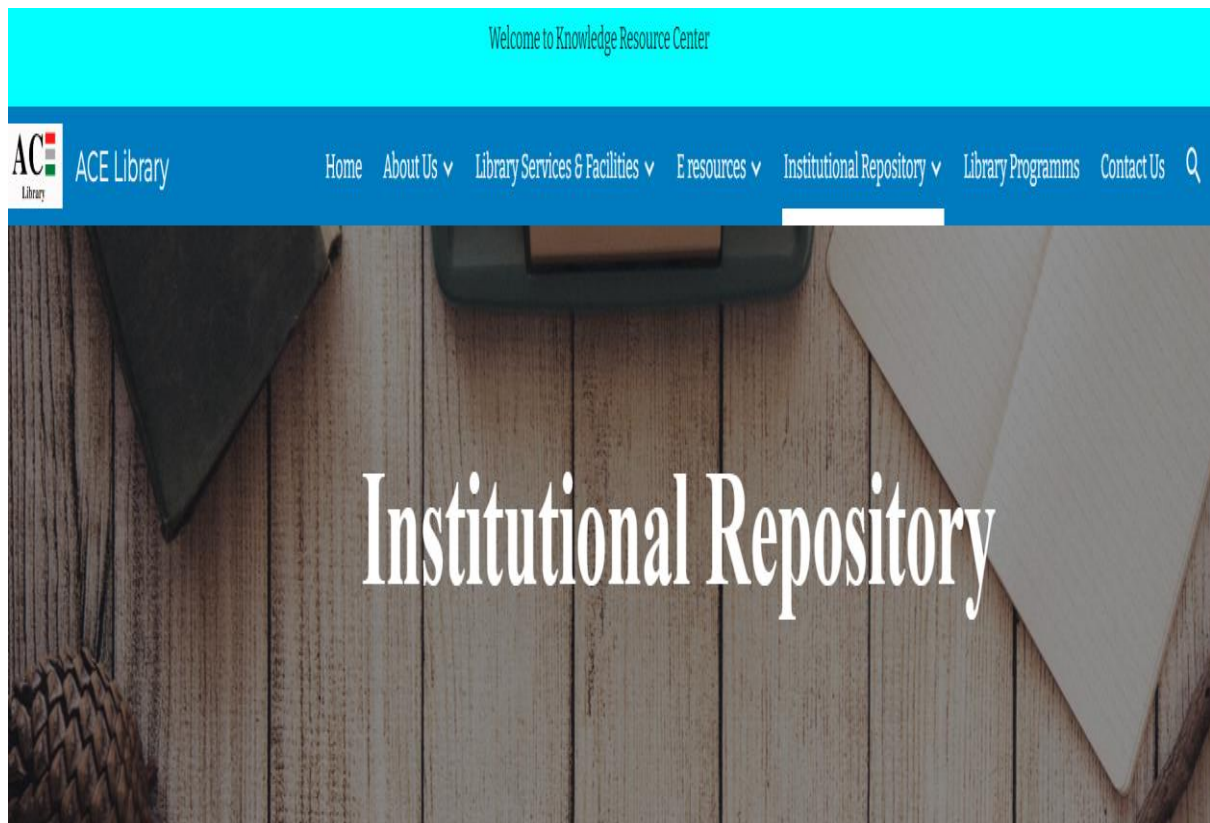
[E Learning](#)

[Syllabus](#)

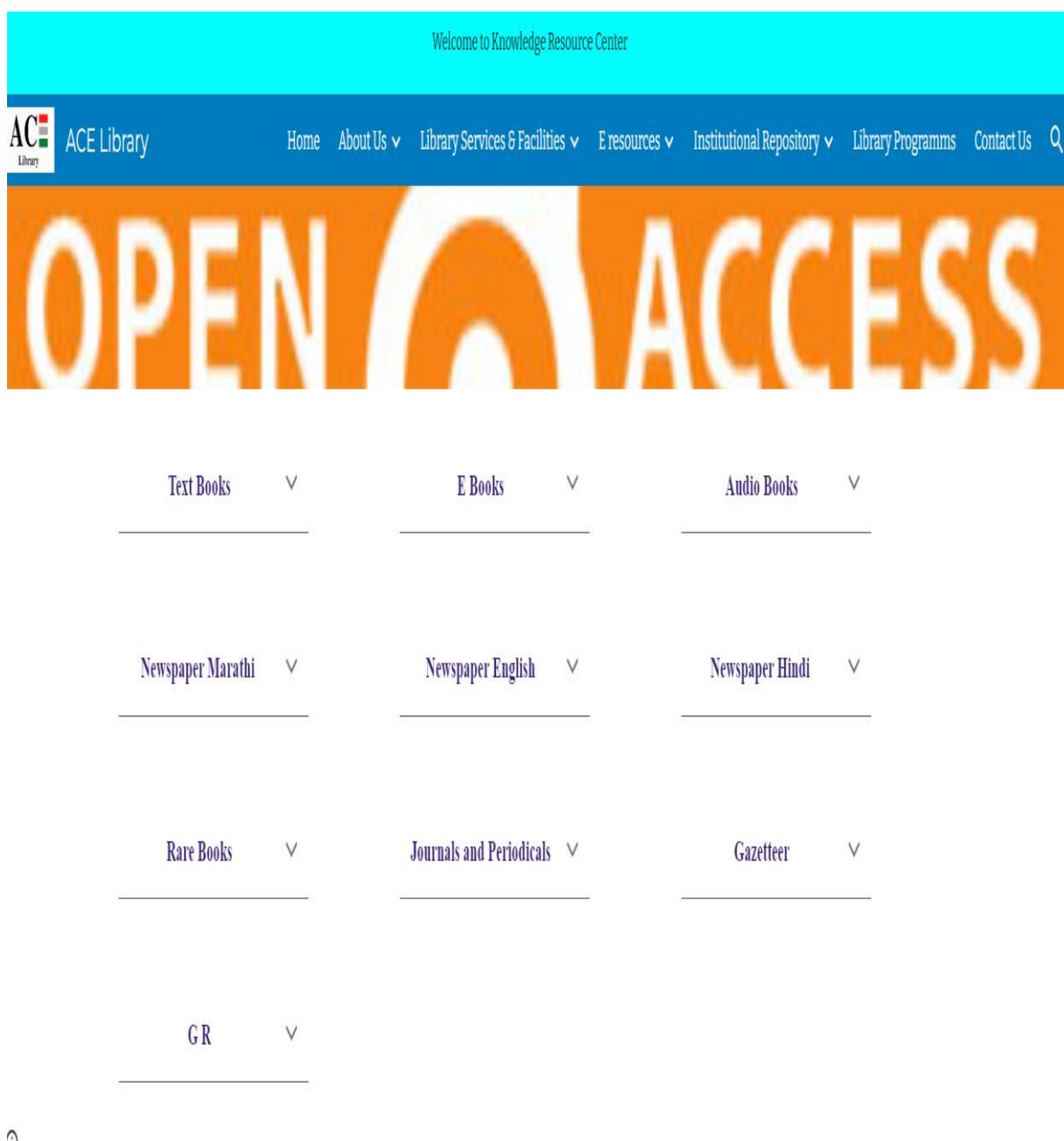

Principal
Azad College of Education
Satara

Landing Page of Institutional Repository

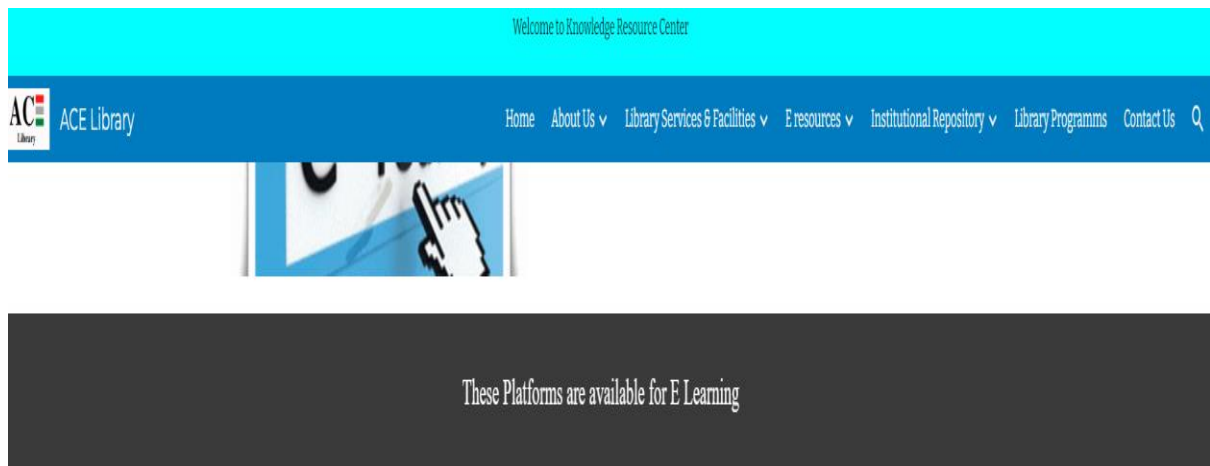

Principal
Azad College of Education
Satara

Landing Page of Open access

Landing Page of E learning Platforms

These Platforms are available for E Learning

Landing Page of National Policies

Welcome to Knowledge Resource Center

ACE Library

[Home](#) [About Us](#) [Library Services & Facilities](#) [E resources](#) [Institutional Repository](#) [Library Programms](#) [Contact Us](#)

National Policies

[National Education Policy 2020](#)

[राष्ट्रीय शिक्षा नीति २०२०](#)

[राष्ट्रीय शिक्षण धोरण २०२०](#)

[राष्ट्रीय शिक्षा नीति, १९८६ \(१९९२ में किए गए संसोधनो सहित\)](#)

[National Policy on Education, 1986 \(As modified in 1992\)](#)

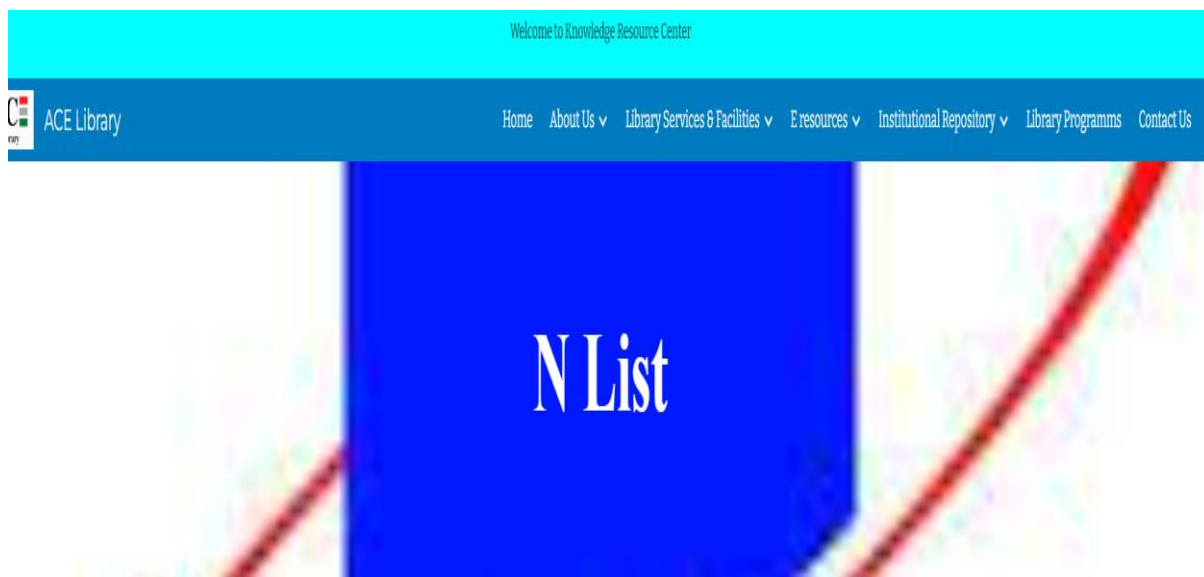
[National Policy on Education, 1968](#)

[Right to Education Act](#)

Principal
Azad College of Education
Satara

Landing Page of N List

National Library and Information services Infrastructure for Scholarly Content

[Member Login](#)

Principal
Azad College of Education
Satara

Rayat Shikshan Sanstha's
Azad College of Education, Satara
TIME TABLE 2021 - 2022

B Ed- II Semester - IV
09/03/2022 To 12/03/2022

Day / Time	Wednesday 09/03/2022	Thursday 10/03/2022	Friday 11/03/2022	Saturday 12/03/2022
10.45 - 11.00 Morning Assembly				
11.00 - 11.50	Course 8 - Div A- NDD Div B- NKN	Courses 5 b DIV -A - ANJ Course -9 DIV B - GSK	Course 8 - Div A- NDD Div B- NKN	EPC 3 VDD Div B- ABP Div A- EPC 4
11.50 - 12.40	Course 9 - Div A- SSP Div B- GSK	Course 8 - Div A- NDD Div B- NKN	Course 5 b DIV -B - ANJ Course -9 DIV A - SSP	EPC 4 A- ABP 3 VDD Div B- EPC
12.40 - 1.10 Recess				
1.10 - 2.00	Lib. Work	Course 10	Course 10	Mentor- Mentee
2.00 - 2.50	Library	Library	Library	Library
2.50 - 3.20 Recess				
3.20 - 4.10	Library	Library	Library	Library
4.10 - 5.00	Library	Library	Library	Library

Principal
 Azad College of Education
 Satara

Sr. No.	Content	Uploaded Documents
2	Field exploration	1) School Visit Report 2) Translated Copy

Principal
Dr. Mrs.V.S. Nalawade
M.Sc.,M.Ed.,M.Phil.,SET.,Ph.D.

Rayat Shikshan Sanstha's
**AZAD COLLEGE OF EDUCATION,
SATARA**
Estd. 1955

Dist.- SATARA -415001 (Maharashtra - India)

(Affiliated to Shivaji University, Kolhapur)

Accredited at 'A' grade (CGPA 3.14) 2012 by NAAC
Lead College Status Awarded by Shivaji University, Kolhapur

Founder : Padmabhushan Dr.Karmaveer Bhaurao Patil

स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव

Offi. : (02162) 231257

2.4.7 - A variety of assignments given and assessed for theory courses

Uploaded Documents -

■ Field exploration - School visit report

"स्वावलंबी शिक्षण ठेच आमचे ब्रीद"

रयत शिक्षण संस्थेचे

आझाद कॉलेज
ऑफ एज्युकेशन,
सातारा.

बी.एड. - द्वितीयवर्ष

सन: 2021-22

प्रात्यक्षिकाचे नाव :-
शाळा व नाविन्यपूर्ण
अध्ययन अध्यापन
केंद्रांना भेटी.

मार्गदर्शक शिक्षक :-
प्रा. डॉ. शिकलंगार सॅडम
विद्यार्थी शिक्षकाचे नाव :-
वेद्रे स्वप्नाली जगन्नाथ.

रोल नं. :- 06

अध्यापन पद्धती :- 1) विज्ञान
2) गणित

अनुक्रमणिका

अ.क्रं.	घटकाचे नाव	सही
१]	प्रस्तावना	
२]	शाळेचे स्वरूप (अ) शाळेचे प्रार्थना निरीक्षणे (ब) भौतिक सुविधा निरीक्षणे (क) शाळेचे इमारत शाळेचे परिसर निरीक्षणे.	
३]	शाळेतील आरोग्यविषयक सोयीसुविधा	
४]	शाळेचे दैनंदिन वेळापत्रक	
५]	शाळेतील विविध उपक्रम, विभाग	
६]	शाळेतील शिक्षकांची मुलाखत	
७]	शाळेची कोविडविषयी उपाययोजना	
८]	शाळेचे अहवाल	
९]	समापन.	

प्रस्तावना

'शिक्षक' हा भावी पिढीचा निर्माता असतो. विद्यार्थ्यांच्या सर्वांगीण विकास घडवून आणणे ही त्यांची जबाबदारी असते. ही जबाबदारी एक शिक्षकच योग्यरित्या वार पाडू शकतो. शिक्षकांना अध्यापनासोबत शाळेशी निगडित अशा उपक्रमांशी संलग्न असावे लागते. त्यामुळे शाळेशी संबंधित प्रत्येक गोष्टीची शिक्षकांना परिपूर्ण माहिती असणे आवश्यक आहे. म्हणूनच शिक्षाजी विद्यापीठाने 'शाळा व नाविन्यपूर्ण अध्यापन अध्यापन केंद्रांना भेटी' हे प्रात्यक्षिक बी.एड. I च्या अभ्यासक्रमात समाविष्ट केले आहे. त्यानुसार आमच्या 'आझाद कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, सातारा' येथे हे प्रात्यक्षिक दुसऱ्या सत्रामध्ये समाविष्ट केले.

'शाळा व नाविन्यपूर्ण अध्यापन अध्यापन केंद्रांना भेटी' हे प्रात्यक्षिक करताना प्रत्यक्ष शाळेला भेट देऊन तेथील कामकाजाविषयी माहिती घेतली. शाळेतील अभ्यासपूरक व अभ्यासोत्तर उपक्रमांविषयी माहिती घेतली. तसेच कोविड-19 ची पार्श्वभूमी लक्षात घेता तेथील शिक्षक शिक्षकेतील कर्मचारी यांनी देखील खूप सहकार्य केले. हे प्रात्यक्षिक पूर्ण करताना मला सार्थ अभिमान वाटतो. या प्रात्यक्षिकासाठी प्राचार्या डॉ. सी. वंदना नलवडे मॅडम यांची प्रेरणा मिळाली व प्रा. डॉ. शिकलंगार मॅडम यांचे मोलाचे मार्गदर्शन लाभले.

शाळेचे स्वरूप

शाळेचे नाव :- आनंदवन मतिमंद मुलांची शाळा
व व्यवसाय प्रशिक्षण केंद्र, सातारा.

संस्थेचे नाव :- रोटरी क्लब ऑफ सातारा कॅम्प ट्रस्ट.

शाळेची स्थापना :- इ.स. 1990

शाळेचा पत्ता :- P-75/ Addimondy MIDC,
Satara.

मुख्याध्यापक :- सी. कांचन भुजबळ

अधिकांक :- सी. सुनिता कोल्हापुरे

या शाळेत व्यावसायिक शिक्षणाचे धडे देतात.

शिक्षक भरती प्रक्रिया :-

प्रथम वर्तमानपत्रात जाहिरात दिली जाते. जाहिरा-
तीमध्ये अर्हता नमूद केलेली असते व मुलाखतीची
तारीखसुद्धा नमूद केलेली असते. मुलाखतीद्वारे
शिक्षकांची निवड केली जाते.

Building

Page No.	
Date	

शाळेसोबत फोटो

सौ. सुनिता कोळ्यापुरे भेडमसोबत फोटो

शालेय परिसर

शाळेचा परिचय

रोटरी क्लब ऑफ सातारा कॅम्प ट्रस्ट
संचालित

आनंदबन भतिमंद भुलांची
शाळा व व्यवसाय प्रशिक्षण
केंद्र, सातारा.

P-75/ Additional M7DC, Satara

स्थापना वर्ष :- इ.स. 1990

शाळेची एकूण पटसंख्या :- 89

व्यवसाय प्रशिक्षण विद्यार्थी संख्या :- 80

शिक्षक संख्या :- 03

शिक्षकेतर कर्मचारी :- 02

शाळेचे झीद वाक्य :- I'M A PROUD MEMBER.

कर्मचारी छंद

[illegible][illegible]

List of Teachers

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ವಿಷಯ	ತಾರೀಖು
1	ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ	2019-2020
2	ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ	2019-2020
3	ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ	2019-2020
4	ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ	2019-2020
5	ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ	2019-2020

ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ
ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಕ್ರ.ಸಂ.	ವಿಷಯ	ತಾರೀಖು
1	ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ	2019-2020
2	ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ	2019-2020
3	ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ	2019-2020
4	ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ	2019-2020
5	ಕರ್ನಾಟಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ	2019-2020

[illegible]

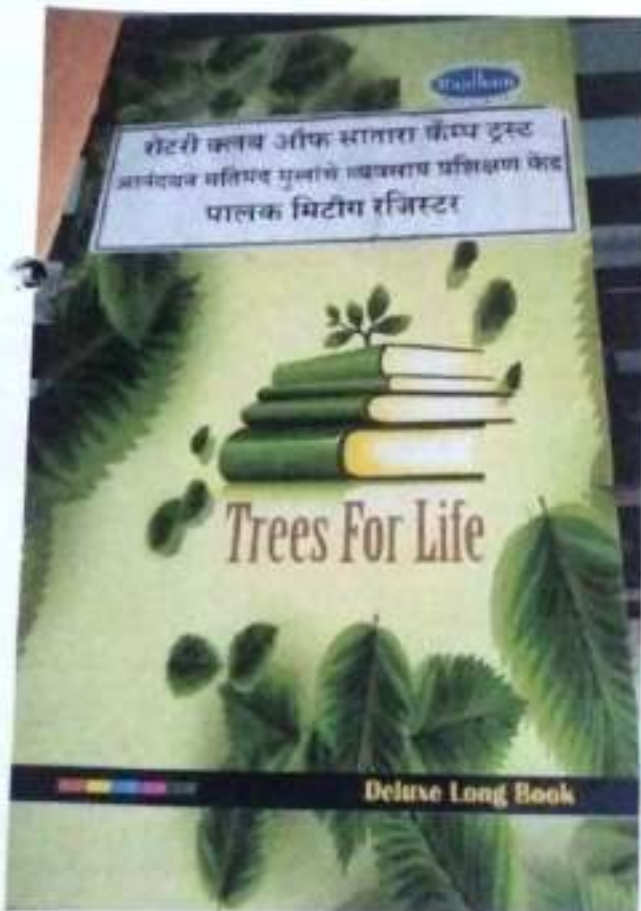
Time Table and Presenty

वेळापत्रक

वेळ	सोम	मंगळ	बुध	गुरु	शुक्र	शनि	रविवार
8:00 - 9:00							
9:00 - 10:00							
10:00 - 11:00							
11:00 - 12:00							
12:00 - 1:00							
1:00 - 2:00							
2:00 - 3:00							
3:00 - 4:00							
4:00 - 5:00							
5:00 - 6:00							
6:00 - 7:00							
7:00 - 8:00							

विद्यार्थी हजेरी पत्रक

दिनांक	विद्यार्थी	हजेरी
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		
9		
10		
11		
12		
13		
14		
15		
16		
17		
18		
19		
20		
21		
22		
23		
24		
25		
26		
27		
28		
29		
30		
31		

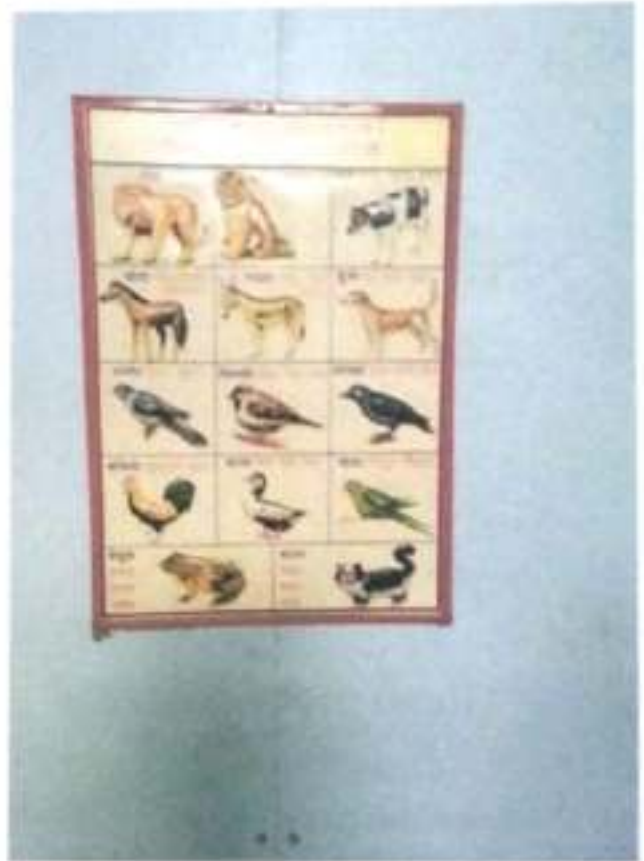
શૈક્ષણિક તબક્કો.

શાલેસ આલેલી ભેટ

Laboratory

શૈક્ષણિક તબક્કો.

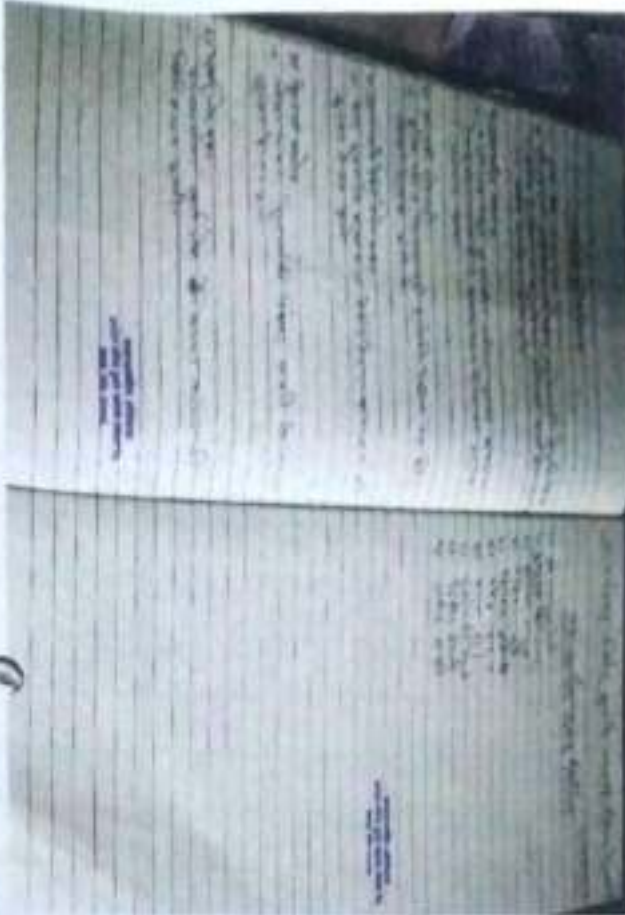
List of Students

विद्यार्थी थादी

[illegible][illegible]

विद्यार्थ्यांची कागदपत्रे.

Documents

शालेय प्रार्थना मूल्यशिक्षण निरीक्षण

अ.क्र.	निरीक्षणाचे मुद्दे	होय	नाही
१.	शालेय प्रार्थना : प्रार्थनेसाठी विद्यार्थी ओळीत उभे राहतात का ?	✓	
२.	प्रार्थना सुरुवात म्हटली जाते का ?	✓	
३.	प्रार्थनेचे संचालन विद्यार्थी करतात का ?	✓	
४.	राष्ट्रगीत घेतले जाते का ?	✓	
५.	प्रतिज्ञा घेतली जाते का ?	✓	
६.	प्रार्थनेनंतर मुख्याध्यापक किंवा शिक्षक सूचना देतात का ?	✓	

- प्रार्थनेचे नाव :- इतनी शक्ती हमें देना दाता .
- प्रार्थनेची वेळ :- १० मिनिटे
- प्रार्थनेची शिस्त :- प्रार्थना सुरुवात व मोठ्यानी म्हटली
- प्रार्थनेतील उल्लेखनिय वाली :- विद्यार्थ्यांचा सहभाग

भौतिक सुविधा

अ.क्र.	निरीक्षणाचे मुद्दे	होय	नाही
1.	शालेय बाग होती का?	✓	
2.	फुलसाडे होती का?	✓	
3.	शोभेची झाडे होती का?	✓	
4.	ओपवी वनस्पती होत्या का?	✓	
5.	स्वच्छतागृहे व आरोग्यविषयक सुविधा i) मुलांमुलींसाठी स्वतंत्र स्वच्छतागृहे होती का?	✓	
	ii) स्टाफसाठी स्वतंत्र स्वच्छतागृहे होती का?	✓	
	iii) शुद्ध पिण्याच्या पाण्याची सोय होती का?	✓	
6.	शाळेत ग्रंथालय होते का?	✓	
7.	शाळेत भेट देण्याऱ्यांची नोंद होते का?	✓	
8.	शाळेत संगणक कक्ष होते का?	✓	
	i) इंटरनेटची सुविधा होती का?	✓	
9.	शाळेत कार्यालय होते का?	✓	
10.	शाळेत शिक्षकांसाठी स्टाफरूम होती का?	✓	
11.	शाळेत प्रथमोपचार पेटी होती का?	✓	
12.	शाळेत Fire Extinguisher होते का?	✓	

જેવઠાચી ઓલી

વેલ્ઠાપત્રક

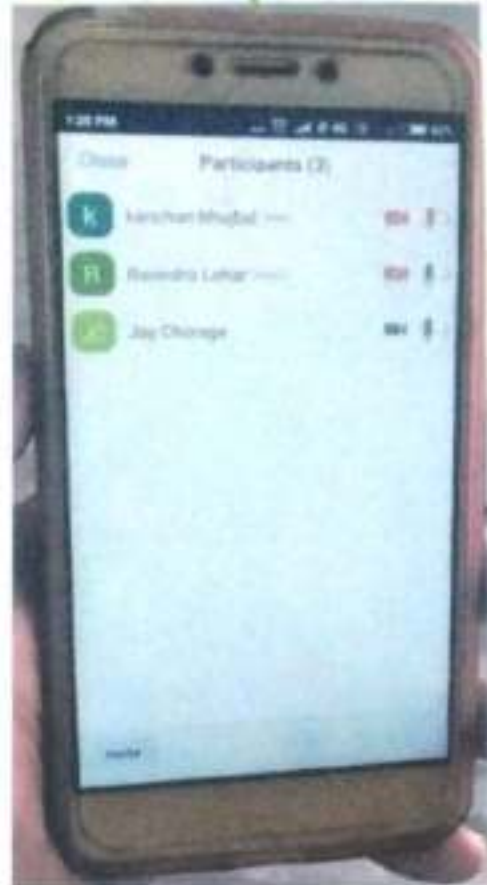
શાલેલા મિલ્લાલેલી
બાકિયે.

Fire Extinguisher

Online lecture photo.

S.No.	आयोजक/भागीदारी	दिनांक	समय	स्थिति
1	श्री. राजेश च. भुवनेश्वर	18/1/18	10:00 AM	Completed
2	श्री. राजेश च. भुवनेश्वर	18/1/18	10:00 AM	Completed
3	श्री. राजेश च. भुवनेश्वर	18/1/18	10:00 AM	Completed
4				
5				
6				
7				
8				

कर्मचारी वृंव

CCTV

Online Student

અધ્યાપાત્ર

૧૨) કમ્પ્યુટર કાર્યચારી.

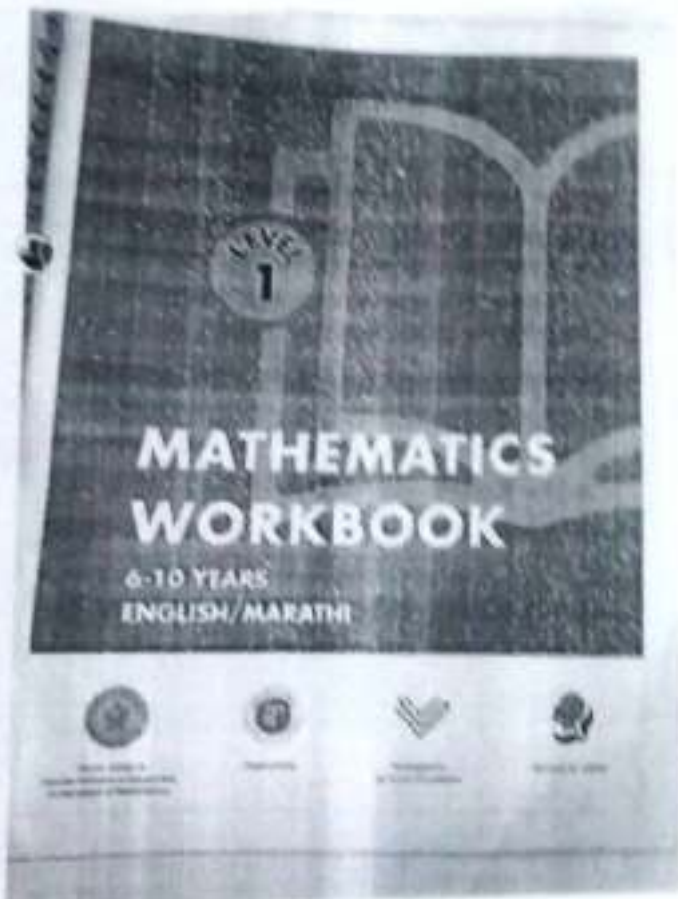
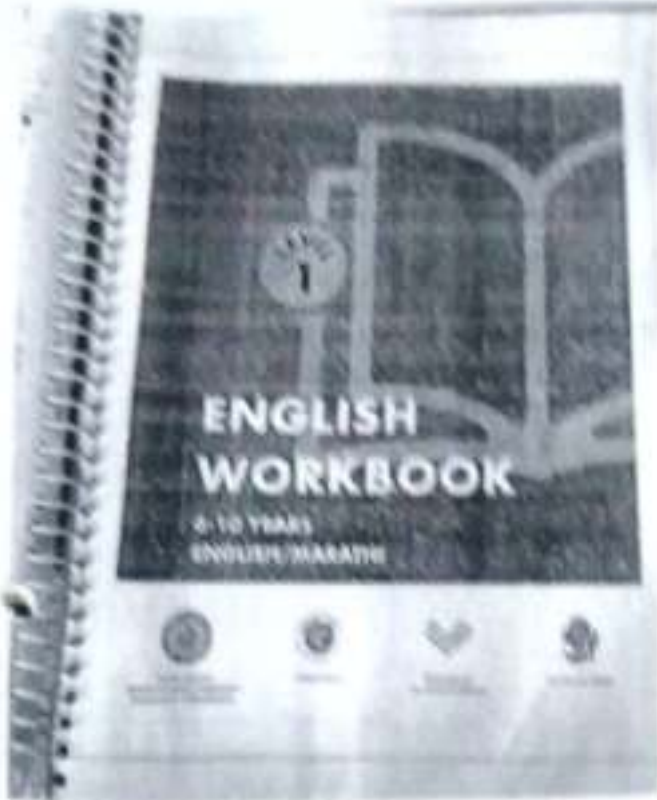

Online Teacher.

ग्रंथालय

School Library

शाळेय इमारत शाळेय परिसर

अ.क्र.	निरिक्षणाचे मुद्दे	होय	नाही
1.	शाळेय इमारत होती का?	✓	
	i) शाळेत वीजेचा, प्रकाशाचा वापर होता का?	✓	
	ii) वर्गांना छिडक्या होत्या का?	✓	
	iii) भिंतींना रंग, पंखा यांची सोय होती का?	✓	
	iv) इमारत योग्य आकाराची होती का?	✓	
	v) रेंपची सोय होती का?	✓	
2.	क्रिडांगण होते का?	✓	
	i) असव्यास कसे? पुरेसे	✓	
	ii) क्रिडा साहित्य होते का?	✓	
	iii) प्रथमोपचार पेटी होती का?	✓	
3.	कार्यशाळेसाठी स्वतंत्र खोल्या होत्या का?	✓	
	i) प्रत्येक कार्यशाळेतील खोलीत प्रसन्न वातावरण होते का?	✓	
	ii) प्रत्येक कार्यशाळेतील खोलीत विद्यार्थी सहभाग होता का?	✓	
4.	आहार विभाग होता का?	✓	
	i) खोली स्वच्छ होती का?	✓	
	ii) वैयक्तिक व्यवस्था व्यवस्थित होती का?	✓	

किडीगळ, बाग

Play Ground

વૈંન્ડ સાહિત્ય

Page No.			
Date			

ક્રિડાંગણ

શાળેય લબ્દે

અગરલત્તી મશિન

વિદ્યાર્થી સાથે વિવેચ એકઠી.

Equipments

એલ્બર્ની.

કોરોના કિટ

વર્ગાલીનુ ફલ્લા
સાહિત્ય.

એલ્બર્વાચે સાહિત્ય.

शाळेतील आरोग्यवि- प्रयक सोयी सुविधा

मुलांचे आरोग्य चांगले राहण्यासाठी मुलांना उत्तम पोषण आहार व जीवनसत्वयुक्त पदार्थ दिले जातात. त्यामध्ये कडधान्ये, हिरव्या भाज्या, अंडी, मटण यांचा समावेश होतो. सकाळी नाश्त्यामध्ये पोहे, रवा हे पदार्थ दिले जातात. दुपारी व रात्री जेवणामध्ये डाळ, भात आमटी, भाजी, चपाती हे पदार्थ असतात. तसेच आठवड्यातून श्वेळा अंडी, मटण, चिकण महिन्यातून श्वेळा दिले जातात. मुलांच्या वैयक्तिक स्वच्छतेकडे लक्ष दिले जाते. मुलांची नियमितपणे वैद्यकीय तपासणी केली जाते. त्यासाठी शाळेच्या आवारात (24x7) दवाखान्याची सोय आहे. विद्यार्थ्यांसाठी Medicine Box आहे त्यामध्ये गरजेच्या Medicines ची सोय केलेली आहे.

या विद्यार्थ्यांना राहण्याची सोय नाही, हे Day-School आहे, असे निर्दर्शनास आने.

Transport Facility

कार्यालय

शालेसाठी बसवृत्ती सोय

स्वच्छतागृह

पिण्याचे शुद्ध पाणी
वांश बेसीन, Dabangir.

शाळेचे दैनंदिन वेळापत्रक :-

क्र.सं.	वेळ	दिनचर्या
१.	सकाळी ११ ते ११:२०	प्रार्थना
२.	सकाळी ११:२० ते १२	योगा
३.	सकाळी १२:०० ते ०१:३०	शैक्षणिक तास
४.	दुपारी १:३० ते २:३०	जेवणाची सुटी
५.	दुपारी ०२:३० ते ०५:००	शैक्षणिक तास
	४:१५ ते ०५:००	खेळ

मतिमंद मुलांच्या मतिमंदत्वाकडे न पाहता त्यांच्यामध्ये असलेल्या सामर्थ्याकडे पाहून त्यांच्यातील सुप्त गुण विकसित करून त्यांना समाजाच्या मुख्य प्रवाहात सामील करणे हाच या संस्थेचा मुख्य उद्देश आहे.

शाळेतील विविध विभाग

सहलीचे नियोजन :-

दरवर्षी शाळेतील विद्यार्थ्यांची शैक्षणिक सहली वेगवेगळ्या ठिकाणी नेण्यात येते. यामध्ये सर्व विद्यार्थी सहभागी होतात. शाळेतील शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी व विद्यार्थी हे सर्वजण मिळून प्रत्येक वर्षी नवनवीन ठिकाणी भेटी देतात. परंतु गेल्यावर्षीपासून कोरोनामुळे शाळेतील शैक्षणिक सहली रद्द केली होती.

वार्षिक स्नेहसंमेलन :-

दरवर्षी डिसेंबर-जानेवारी महिन्यांमध्ये मुलांच्या कला-गुणांना वाव मिळावा म्हणून वार्षिक स्नेहसंमेलन व बाक्षिस वितरण समारंभ घेतला जातो. यावेळी विद्यार्थी ग्रुप डान्स, सोलो डान्स यांमध्ये सहभागी होतात व मनसोक्त आनंद घेतात.

वार्षिक स्नेहसंमेलनामुळे विद्यार्थ्यांच्या पाठीवर शाबासकीची थाप मिळते.

इतर स्पर्धा :-

शाळेतील विविध सणासमारंभाच्या निमित्ताने चित्रकला, ग्रीटींग मेकींग, फुले बनविणे, क्रिडा स्पर्धा आयोजित केल्या जातात. या शाळेतील विद्यार्थी Swimming, Running Competition मध्ये आंतरराष्ट्रीय level पर्यंत जिंकून आले आहेत.

શાત્રાવાહ્ય ઉપક્રમ (કાર્યશાલ્લા)

ફાર્લિલ બનવિઠી :- વિદ્યાર્થીની અનલક પ્રકારલ્લા વિવિધ ફાર્લિલ બનવિલ્લા હોલ્લા. લ્લામલ્લે કલ્લ્લા માલ્લાપાસૂન પુઢઠા કાપઠી પાસૂન રોલ્લી ફાર્લિલ તયાર હોઠી યાસાઠી કાઠી મશિનરીલ્લ ઉપલલ્લ હોલ્લા. મુલ્લાની લ્લૂપ આકર્ષક અશા ફાર્લિલ બનવિલ્લા હોલ્લા.

ટાકાકુપાસૂન ટિકાકુ વસ્તુ :-

વિદ્યાર્થીની ટાકાકુ વસ્તુપાસૂન ટિકાકુ વસ્તુ બનવિલ્લા હોલ્લા. લ્લામલ્લે નારલ્લલ્લા કરલ્લીપાસૂન લોલ્લ પીસ, શો પીસ, પુલ્લયાપાસૂનલ્લે વિવિધ શો-પીસ, ખુન્યા લાલ્લયાપાસૂન Flower pot, કુંડલા યા ગોલ્લી લ્લૂપ લ્લાન હોલ્લા.

મેઠાબલ્લી, પઠાલ્લા બનવઠી :-

વિદ્યાર્થીની વિવિધ મેઠાબલ્લા બનવિલ્લા હોલ્લા. લ્લા બનવલ્લાના અસલ્લેલે સાલ્લે, યંત્રા ઢિસલ્લા. લસેલ્લ વિવિધ રંગલ્લા નક્કીઢાર, પઠાલ્લાલ્લુડલ્લા વિદ્યાર્થીની બનવિલ્લા હોલ્લા.

લ્લા મેઠાબલ્લા લ પઠાલ્લા ઢિવાલ્લીલા સ્ટોલ્લલ્લર વિક્રીસાઠી ઢેવલ્લા ખાલાલ.

लोकर रुमाल व मफलर बनविणे :-

शाळेतील एका खोलीत लोकरापासून अनेक रुमाल बनविलेले होते. रूपा अकर्षक, रंगीबिरंगी मफलर, मऊ रुमाल विद्यार्थ्यांनी बनविलेले जवून रूपा कोठुक वाटले.

राखी तयार करणे :-

शाळेतील कलादालनात विद्यार्थ्यांनी तयार केलेल्या राखी, चित्री पाहून मन मोहून गेले. या खोलीच्या बाजूलाच अंगरबती बनवायची मशीन खुद्दा होती. विद्यार्थी विविध सुगंधाच्या अंगरबती बनविताना. विद्यार्थी रूपा उत्साहाने, काळजीपूर्वक मशीनच्या सहाय्याने अंगरबती बनविताना. त्यांनी बनवलेली अंगरबती 'आनंदवन अंगरबती' या नावाने विक्रीसाठी ठेवलेली आहे.

द्रोण, पत्रावळ्या, पेपर प्लेट :-

शाळेतील वेगळ्या खोलीत एक मशीन होती. मॅडमनी सांगितले की या मशीनच्या सहाय्याने विविध प्रकारचे शेठा, पत्रावळ्या बनविल्या जातात. हे सर्व बनविताना शिक्षकांच्या देखरेखीखाली विद्यार्थी रूपा आनंदाने शेठा, पत्रावळ्या, पेपर प्लेट बनवतात.

खडू तयार करणे :- विद्यार्थ्यांनी विविध रंगांचे खडू तयार केले होते. ते तयार करून पॅकिंग करणे या गोष्टी रूपा अचूकपणे करीत होते.

पाकीट , ग्रीटिंगज तयार करणे :-

कलेचा वापर करून विद्यार्थ्यांनी विविध आकर्षक असे ग्रीटिंगज , पाकीट तयार केले होते. त्यामध्ये विविध रंगांचा वापर नक्षीकाम करून ते खूप सुलोमनीय असे दिसत होते.

आकाशकंदील तयार करणे :-

दिवाळीला सर्वात जास्त वापरली जाणारी वस्तू म्हणजे आकाशकंदील होय. तोच आकाशकंदील या विद्यार्थ्यांनी अत्यंत आकर्षक पद्धतीने तयार केले होते.

'रोटरी दिवाळी किट' या नावाने विद्यार्थी दिवाळीला पूजेसाठी लागणारे सर्व साहित्य पॅकिंग करून विविध कंपन्यांमध्ये विकले जातात.

कोरोना केयर कीट :-

कोरोना महामारीच्या काळात प्रतिबंधासाठी आवश्यक असणारे आयुष काढा , नस्य लेन , च्यवनप्राश , नीम साबण , एक महिन्याची ३ व्यक्तींसाठी वैद्यकीय सल्ल्यानुसार ओषधे यांचे एकत्रिकरण करून Care Pack च्या मदतीने हे कीट तयार करण्यात आले.

कार्यालय

विद्यार्थ्यांनी जनविज्ञेय वस्तू

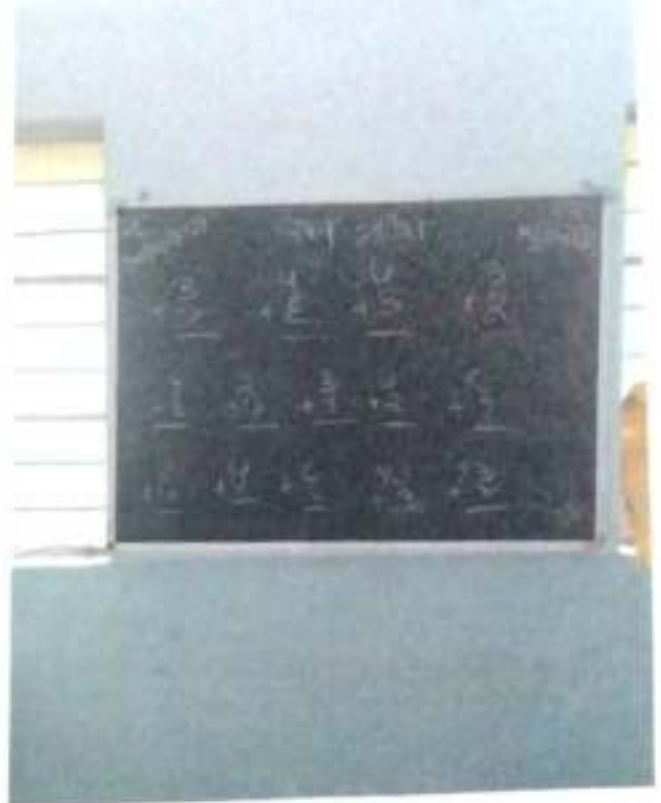

विद्यार्थ्यांनी बनविलेल्या वस्तू.

मेठावत्ती प्रकल्प

शालेय फलक

अठारवत्ती

वर्गातील फळा, लवंगे

पुरस्कारांचे फोटो.

दिवावली किट

Page No.	
Date	

शिक्षकांची मुलाखत

शिक्षकाचे नाव :- सौ. कांचन चंद्रशेखर भुजबळ.

पत्ता :- मोळाचा ओढा, सातारा.

शिक्षण :- B.Com, C.T.T. C.M.R.

शैक्षणिक अनुभव :- 14/06/94 पासून आजपर्यंत
29 वर्षे कार्यरत.

तुम्ही शिक्षक म्हणून या क्षेत्रात का आलात?

मैडमच्या पाहुण्यांमध्ये एक मुलगा Special Child आहे. असल्यामुळे मतिमंद मुलांविषयी काळजी वाढू लागली. सर्वसामान्य मुलांना कोणीही शिकवेल परंतु Special Child यांना शिकवणे त्यांना आवडीचे व समाधानकारक पाटायला लागले.

मुलांना सांभाळत असताना येणाऱ्या अडचणी व त्यावर केलेली उपाययोजना :-

Special Child ची बौद्धिक क्षमता वेगवेगळी असते. त्यामुळे त्यांच्या बौद्धिक क्षमतेच्या जोरावर कामांची विभागणी केलेली आहे. काही विद्यार्थी हे खूपच हुशार आहेत त्यांच्या बुद्धीच्या आणी कष्टाच्या जोरावर नोकरी करून वैवाहिक बंधनात अडकले आहेत व त्यांनी मतिमंदत्वेवर मात करून आयुष्यात यशस्वी झाले.

मेंडमचे मत :-

आजच्या काळात समाजात मतिमंदा
बाबत जागरूकता वाढली असली तरी स्पर्धेच्या या
जगाल मुलांचे पुनर्वसन करणे थोडे कठिणच आहे.
त्यामुळे अपंगत्व असलेल्या मुलांकडे शासनाने
विशेष लक्ष देणे गरजेचे आहे.

मेंडमसोबल फोटो

शाळेची कोविड विषयी उपाययोजना

शाळेत कोविड-19 ची पार्श्वभूमी लक्षात घेता विविध उपाययोजना राबविल्या होत्या. शाळेतील सर्वांनी कोविडविषयी नियमांचे पालन केले. तेथील विद्यार्थ्यांची योग्यरितीने काळजी घेतली जात होती. परंतु नंतर-नंतर Online पद्धतीनेच अध्यापन केले गेले यास विद्यार्थ्यांचा व पालकांचा उत्तम प्रतिसाद होता.

शाळेने विद्यार्थ्यांना जे नष्ट आले होते त्यांना कोरोना क्वांट देण्याची सोय केली होती. शासनाने आखून दिलेल्या सर्व नियमांचे पालन करतच आम्हीही पांदात ला गेली व तेथील सर्वांनी ठरावीक अंतर ठेऊनच सर्व माहिती सांगितली.

अशाप्रकारे शाळेत खूप सुयोग्य व प्रभावीरित्या Covid-19 च्या उपाययोजना केल्या होत्या.

शाळेचेय अहवाल

‘शाळा व नाविन्यपूर्ण अध्ययन-अध्यापन केंद्रांना भेटी’ या प्रालयाक्षिकांतर्गत मी ‘आनंदवन मतिमंद मुलांची शाळा व व्यवसाय प्रशिक्षण केंद्र, सातारा’ पी-२५, नवीन एम. आय. डी. सी. सातारा येथे गेले होते.

दि. ०२/०८/२०२१ रोजी तेथील मान्यता काढूनच मी भेट द्यायला गेले होते. कोरोनाच्या पार्श्वभूमीमुळे विद्यार्थी पाहत नाहीत असे परंतु online lecture वसवून करायामुळे त्यांची भेट झाली. त्या शाळेतील अधीक्षक मॅडम व मुख्याध्यापक मॅडमनी सर्वांची ओळख करून दिली शिवाय संपूर्ण शाळा स्वतः फिरवून दाखवली. प्रत्येक खोलीचे वैशिष्ट्ये, विद्यार्थ्यांचा सहभाग छुप छान समजावून सांगितला.

शाळेला छानसे किडिंगण आहे, बॅन्डचे साहित्य, Bbwhiteboard, singing games, खेळणी, विविध तक्तें, फळे पाठावधास मिळाले. विद्यार्थ्यांनी बनवलेली अगरबत्ती, मेठाबत्ती, रुमाल, दिवावली किट, कोरोना किटही बघायला मिळाले शिवाय यांच्या मशिनचीपण माहिती भेटली. शाळेला मिळालेली विविध लक्ष्मीसे त्या शाळेचा गौरव दर्शवित होती.

हे सर्व ऐकताना, पाहताना या मुलांना सांभाळण्यासाठी छुप संयमाची आवश्यकता असल्याचे समजले. हे सर्व शिक्षक वेगवेगळ्या बौद्धिक व्यंगाच्या प्रकारांना तोंड देऊन त्यांना भावी आयुष्य जगण्यासाठी व

व स्वावलंबी जीवन जगण्यासाठी शिक्षण देतात.
मी मनाने त्यांना नतमस्तक झाले. त्यांच्या कार्याचा
आढावा घेतला.

ती औपचारिकता नसून अगदी मनापासून प्रकट
झाली. "आनंदवन" चा प्रवास वैशिष्ट्यपूर्ण असला
तरी वाट माझ खडतर होती. या वाटेतील अनेक काटे
वेचत, धडपडत "आनंदवन" उंचीच्या शिखरावर
पोहोचलेली आहे.

"कोशिश करणेवालोंकी कमी वार नहीं होती"
या पंक्तीचे महत्त्व मला 'आनंदवन' या शाळेने
दाखवून दिले आहे.

समाप्त

स्वतः शिक्षण संस्थेच्या, 'आझाद कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, सातारा' येथे निर्धारित अभ्यासक्रमातील 'शाळा व नाविन्यपूर्ण अध्ययन-अध्यापन केंद्रांना भेटी' हे प्रात्याक्षिक सन 2020-21 या काळावधीत सादर केले.

प्रात्याक्षिकाचे कामकाज दि. 02/03/2021 रोजी पार पडले. यामध्ये 'आनंदवन मतिमंद मुलांची शाळा व व्यवसाय प्रशिक्षण केंद्र, सातारा' या शाळेचे निरीक्षण केले. यामध्ये शालेय प्रार्थना, इमारत, भौतिक सुविधा, शिक्षक, शिक्षकेतर कर्मचारी यांची माहिती करून घेतली. तसेच शाळेतील विविध उपक्रम, विषयाधीन सहभाग यांचा आढावा घेतला.

या प्रात्याक्षिकासाठी प्राचार्या डॉ. व्ही. एस. नलवडे मॅडम यांची प्रेरणा मिळाली व प्रा. डॉ. शिकलंगार मॅडम यांचे मोलाचे मार्गदर्शन मिळाले. आपल्या सहकार्य व मार्गदर्शनाबद्दल मनःपूर्वक आभार.

धन्यवाद!

Azad College of Education, Satara

Report of Inclusive School Visit

Translated Copy

Name of student	Bendre Swapanali Jagannath, Roll No. – 06
Name of visited School	Anandvan School (For Mental Retarded Students) , MIDC, Satara
Governed by	Rotary Club of Satara
School Foundation year	1990
Name of Head Master	Kanchan Bhujbal
Superintendent	Sunita Kolhapure
Date of visit	16 th Feb., 2022
Visit timing	11.00 am to 4.00 pm
Collected information about	<ul style="list-style-type: none">▪ School environment▪ Assembly▪ Daily Time table▪ Different school departments▪ Instruments and devices▪ Library▪ Students' activities▪ Process of teacher's recruitment
Observations on focus of visit:	Students have making different activities. School arranges different training programme to students. Students had made various articles to sale. It was great to see them. All students engaged so much in different activities. They were happy not to rush to playtime. Then all listened to feedback and got an understanding of the principles of planning and outcomes. Very impressed by the students of the school.

Principal
Azad College of Education
Satara

Sr. No.	Content	Uploaded Documents
3	Hands-on activity	1) Workshop Report 2) Translated Copy

रयत शिक्षण संस्थेचे
आझाद कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, सातारा.

शैक्षणिक साधन निर्मिती कार्यशाळा

A4 - Teaching Aids Workshop.

वेळापत्रक 2021-2022.

वेळ	मंगळवार २२/०३/२०२२	बुधवार २३/०३/२०२२	गुरुवार २४/०३/२०२२	शुक्रवार २५/०३/२०२२
11 ते 11.50	डॉ.जाधव ए.एन (उद्दिष्टे सैदांतिक भाग)	प्रा.भोसले पी.पी (श्राव्य साधन निर्मिती)	डॉ.जाधव ए.एन (प्रात्यक्षिक कार्य)	डॉ.जाधव ए.एन (प्रात्यक्षिक कार्य)
11.50 ते 12.40	डॉ.जाधव ए.एन (उद्दिष्टे सैदांतिक भाग)	प्रा.भोसले पी.पी (दृक- श्राव्य साधन निर्मिती)	(प्रात्यक्षिक कार्य)	प्रदर्शन मांडणी
12.40 ते 01.10	सुट्टी	सुट्टी	सुट्टी	सुट्टी
1:10 ते 2.00	प्रा.भोसले पी.पी (दृक- साधन निर्मिती)	प्रा.भोसले पी.पी (दृक- श्राव्य साधन निर्मिती)	(प्रात्यक्षिक कार्य)	प्रदर्शन
2.00 ते 2.50	प्रा.भोसले पी.पी (दृक- साधन निर्मिती)	प्रा.भोसले पी.पी (दृक- श्राव्य साधन निर्मिती)	(प्रात्यक्षिक कार्य)	प्रदर्शन
2.50 ते 3.20	सुट्टी	सुट्टी	सुट्टी	सुट्टी
3.20 ते 5.00	प्रा.भोसले पी.पी (दृक- साधन निर्मिती)	प्रा. भोसले पी.पी (दृक- श्राव्य साधन निर्मिती)	(प्रात्यक्षिक कार्य)	प्रदर्शन

विषय -

शैक्षणिक साधन निर्मिती कार्यशाळेची उद्दिष्टे व सैदांतिक भाग - डॉ. जाधव ए.एन

- 1) दृक साधने, आरेखित नकाशे, तक्ते, पोस्टर्स, आकृत्या, व्यंगचित्र.
- 2) स्थिरचित्रे, सपाटचित्रे, फोटोग्राफ्स, फ्लॅशकार्ड्स, क्लिपपुस्तके, चित्रपटी.
- 3) त्रिमिती चित्रे, द्विमिती चित्रे, प्रतिकृती, पृथ्वीचागोल, वस्तूचे नमुने.
- 2) श्राव्य साधने.
- 3) दृक-श्राव्य साधने. - प्रा.भोसले पी.पी

प्राचार्य
आझाद कॉलेज ऑफ एज्युकेशन
सातारा

विभागप्रमुख डॉ. ए.ए. जाधव सर
यांचा प्राचार्य मंडळ सत्कार करताना

शैक्षणिक साधन निर्मिती कार्यशाळा प्रदर्शन

प्रा. पी. पी. भोसले सर यांचा सत्कार करताना
प्राचार्य मॅडम, प्रा. डॉ. ए. एन जाधव सर

कार्यशाळा प्रदर्शन शैक्षणिक साधनांची पाहणी

Method First:-
Science
जीवनसत्त्व विकार
व डियारायोजना
Model.

Method Second
Maths
भौमितिक
आकृत्यांची
क्षेत्रफळे
Box - Model

कार्डशीट कागदा-
पासून ल्वेमध्ये
उडणारा पक्षी
बनवला आहे.

Hand गोल्ल
मध्ये POP भरून
त्याच्या बीटांमध्ये
कार्डशीट पासून
बनवलेले Finger
Puppets घाललेत.

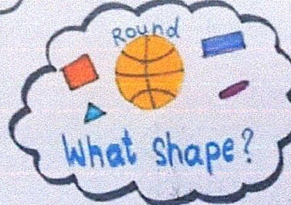
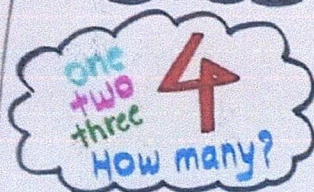
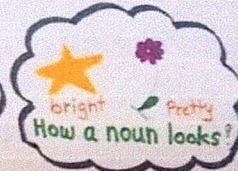
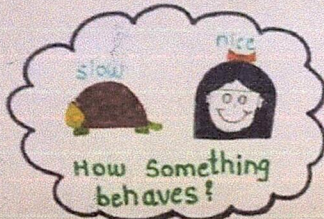
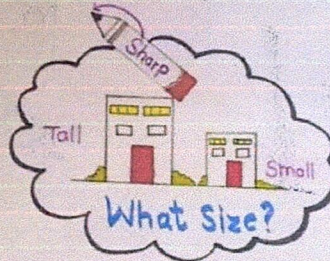

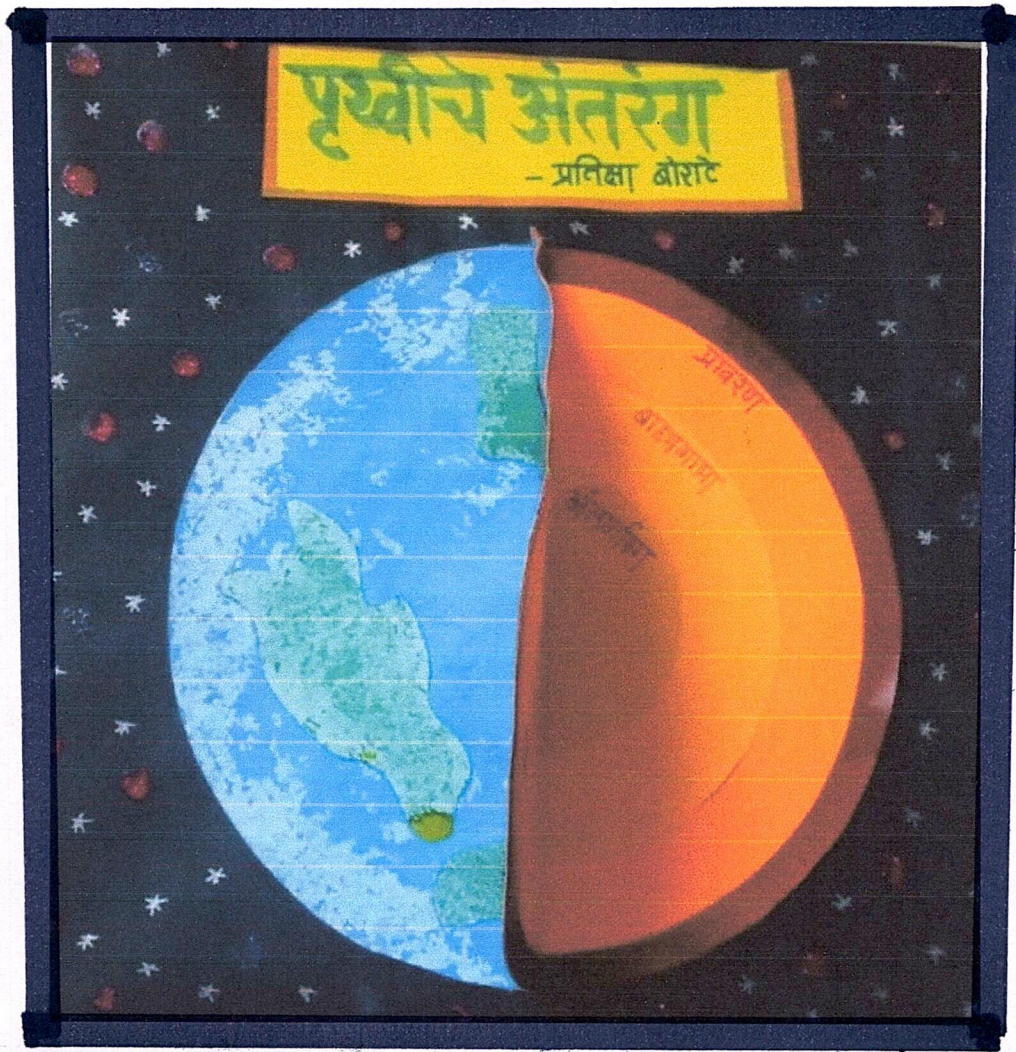

Adjectives

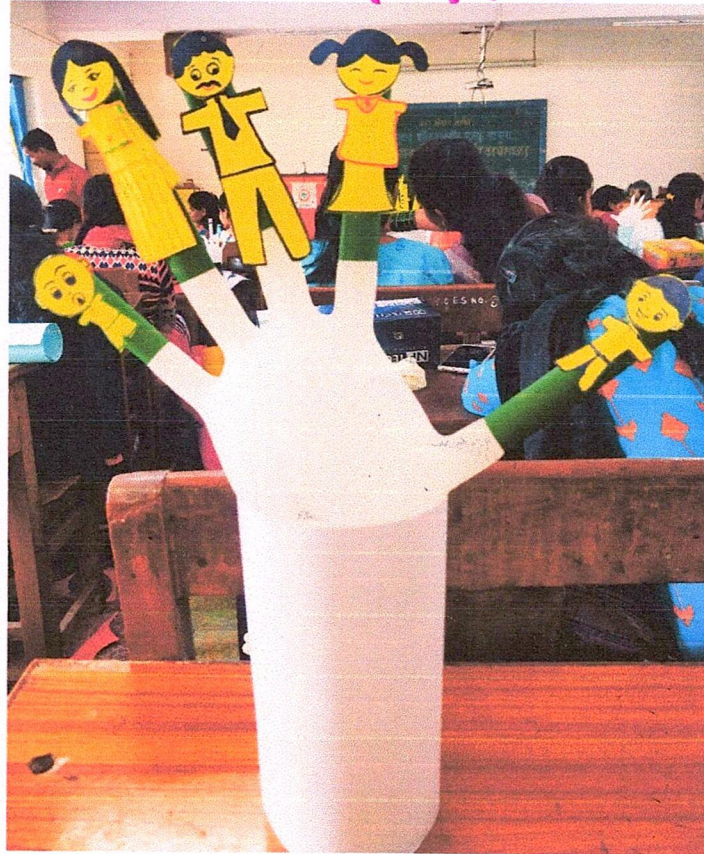
tell us about NOUNS

3D Model

Hand puppet

પ્રાલ્યાદિક

Principal
Dr. Mrs.V.S. Nalawade
M.Sc.,M.Ed.,M.Phil.,SET.,Ph.D.

Rayat Shikshan Sanstha's
**AZAD COLLEGE OF EDUCATION,
SATARA**
Estd. 1955

Dist.- SATARA -415001 (Maharashtra - India)

(Affiliated to Shivaji University, Kolhapur)

Accredited at 'A' grade (CGPA 3.14) 2012 by NAAC
Lead College Status Awarded by Shivaji University, Kolhapur

Founder : Padmabhushan Dr.Karmaveer Bhaurao Patil

स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव

Offi. : (02162) 231257

Translated Copy of Hands-on Activity

Teaching Aids workshop

Duration- 22/03/2022 to 24/03/2022

Objectives- The student teacher,

- 1) Providing an opportunity to create engaging educational aids.
- 2) Helping to acquire the necessary skills for creating educational aids.
- 3) Encouraging the use of educational aids in teaching.

Appropriate periods - Demonstration workshop and before the simulated teaching workshop.

Prerequisite Theory Part for the practical - Conduct a lecture on classification of educational aids, importance of use of educational aids in teaching. If possible, call the experts who make the instruments and the demonstration should be organized.

Basic System Required for Demonstration: - Method of planning as per requirement of materials like paper, fevicol, paint, scissors, thermocol etc. for making charts, models etc.-

Planning -

On the first day the lecture should be given on the theoretical part. After that, experts should demonstrate the creation of various types of educational aids. On the next day, the students should be divided into groups. Each group should have a guide. In the group, students will prepare one aid for the first teaching method and one aid for the second teaching method. Students are expected to do the educational aids themselves in groups. All should be guided. (Do not accept ready- made educational aids from the market) Guide the students to use educational aids in practice lessons throughout the year. An exhibition of educational aids made by the students should be held.

Evaluation methods -

There are 20 marks for two educational aids i.e., 10 marks for each teaching method and 5 marks for report writing. The group guide professor should check the overall quality of the educational materials made by the student in his group and give 10+10 marks for those two materials. Score each tool out of 10 considering student participation, task efficiency, aids attractiveness, effectiveness, size etc. 5 marks for report writing.

Sr. No.	Content	Uploaded Documents
4	Preparation of term paper	1) Term paper sample 2) Self Declaration Term Paper

Term Paper Sample

मेरु विद्यामंदिर वाघेश्वर, ता. जावली, जि. सातारा. येथील
इ. सातवीच्या विद्यार्थ्यांना गणित विषयातील वर्ग करताना आणि
वर्गमूळ काढताना येणाऱ्या अडचणीचा शोध घेऊन त्यावर
उपाययोजना करणे व परिणामकारकता अभ्यासणे.

शिक्षणशास्त्र पदवी

(बी. एड.) पूर्ततेसाठी

संशोधक - कु. घाडगे विना चंद्रकांत

रोल नंबर-08

बी. एड. द्वितीय वर्ष

मार्गदर्शक - प्रा. डॉ. धोंडगे व्ही. डी.

आझाद कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, सातारा.

अहवाल - 2021 - 23

Seen
KLE
25-04-23

समस्या विधान

" मेरू विद्यामंदिर वाघेश्वर ता. जावली जि. सातारा येथील इयत्ता सातवी च्या विद्यार्थ्यांचे गणितातील वर्ग आणि वर्गमूळ काढताना संख्येची आकडेमोड सुधारण्यासाठी सद्यस्थिती जाणून उपाययोजना करणे व परिणामकारकता अभ्यासणे."

सारांश

मेरू विद्यामंदिर वाघेश्वर ता जावली जिल्हा सातारा येथील इयत्ता सातवी च्या वर्गात गणिताच्या तासाला गेले असता विद्यार्थ्यांना आकडेमोड करताना समस्या जाणवली.संबंधित शाळेतील विद्यार्थ्यांची चर्चा करून मार्गदर्शक प्राध्यापकांच्या मार्गदर्शनाखाली इयत्ता सातवी च्या विद्यार्थ्यांची वर्ग आणि वर्गमूळ काढताना येणाऱ्या आकडेमोडीची समस्या निवडली. या संशोधनासाठी प्रायोगिक पद्धतीचा वापर केला. पूर्व चाचणी घेतली त्यानंतर त्यांना उपचारात्मक अध्ययन केले आणि मग उत्तर चाचणी घेतली. शेकडा 50% विद्यार्थी आकडेमोड जलद करू शकत नव्हते.उपचारात्मक अध्यापनानंतर 90% विद्यार्थी आकडेमोड करून उदाहरणे सोडवू लागली.

प्रास्ताविक

संशोधक मेरू विद्यामंदिर वाघेश्वर तालुका जावली जि.सातारा शाळेमधील इयत्ता सातवी च्या वर्गात गणिताच्या तासाला गेले असता तेव्हा प्रत्येक विद्यार्थ्याला अभ्यासात येणाऱ्या अडचणी त्यांची शहानिशा केली असता विद्यार्थ्यांना येणाऱ्या अडचणी असंख्य होत्या या सातवी च्या विद्यार्थ्यांना आकडेमोड करताना वर्ग आणि वर्गमूळ काढताना संख्यांची आकडेमोड करताना अडचणी येत होत्या. मेरू विद्यामंदिर वाघेश्वर शाळेमधील इयत्ता सातवी च्या विद्यार्थ्यांच्या गणित विषयातील वर्ग आणि वर्गमूळ काढताना संख्यांची आकडेमोड सुधारण्यासाठी सद्यस्थिती जाणून घेण्यासाठी त्यांची पूर्व चाचणी घेतली त्यांना 16 उदाहरणे २० गुणांसाठी सोडवण्यात देण्यात आले ज्या विद्यार्थ्यांना येत नव्हते त्या विद्यार्थ्यांवर उपचारात्मक अध्यापन केले व अंतिम चाचणी घेऊन निकाल तयार केला व निष्कर्ष काढण्यात आला.

उद्दिष्टे

संशोधकाने निश्चित केलेली उद्दिष्टे :-

- विद्यार्थ्यांना गणित विषयातील वर्ग आणि वर्गमूळ काढताना संख्यांची आकडेमोडीची उदाहरणांची ओळख करून देणे.
- उदाहरणे सोडवताना आकडेमोडीची सद्यस्थिती जाणून घेणे.

- उपाययोजना केल्यानंतर होणारी फलनिष्पत्ती किती प्रमाणात झाली हे अभ्यासणे आणि त्याची परिणामकारकता तपासणे.

परिकल्पना

संशोधकाने निश्चित केलेल्या परिकल्पना :-

- शिक्षकाने विद्यार्थ्यांच्या समस्या दूर केल्यास त्याची भीती दूर जाते.
- विद्यार्थ्यांनी जर पाढे पाठ केले तर वर्ग आणि वर्गमूळ पटकन काढता येईल.
- विद्यार्थ्यांना खेळातून पाढे पाठ करून घेतले तर लवकर समजतात.

संशोधनाची मर्यादा

- सदर संशोधन सन 2021-23 या शैक्षणिक वर्षापुरते मर्यादित आहे.
- मेरू विद्यामंदिर वाघेश्वर या शाळेतील इयत्ता सातवी या वर्गातील विद्यार्थ्यांकरता मर्यादित आहे.
- हे संशोधन गणित विषयातील वर्ग आणि वर्गमूळ काढताना संख्यांची आकडेमोडी संबंधित आहे.

संशोधन पद्धती

प्रस्तुत संशोधनासाठी प्रायोगिक पद्धतीचा वापर करण्यात आला

नमुना

प्रस्तुत संशोधनासाठी मेरू विद्यामंदिर वाघेश्वर या शाळेतील इयत्ता सातवी च्या 20 विद्यार्थ्यांची निवड करण्यात आली

संशोधनाची कार्यपद्धती

- कृती संशोधनासाठी मेरू विद्यामंदिर वाघेश्वर या जावली. जि. सातारा या शाळेची निवड केली.
- संशोधन कार्यासाठी संबंधित शाळेतील शिक्षक, विद्यार्थी, विषय शिक्षक यांच्याशी चर्चा करून समस्यांची यादी केली.

- संबंधित शाळेतील विद्यार्थ्यांची चर्चा करून मार्गदर्शक प्राध्यापकांच्या मार्गदर्शनाखाली इयत्ता सातवी च्या विद्यार्थ्यांची वर्ग आणि वर्गमूळ करताना येणाऱ्या अडचणीची समस्या निवडली.
- पूर्व चाचणी घेऊन ज्या विद्यार्थ्यांच्या समस्या होत्या त्या जाणून घेऊन उपचारात्मक अध्यापन केले मग अंतिम चाचणी घेऊन निष्कर्ष काढला

माहिती संकलनाची साधने

संशोधन अभ्यासासाठी समस्येविषयी माहिती संकलित करणे आवश्यक आहे. त्यासाठी खालील विविध साधनांचा

- पूर्व चाचणी - संशोधकाने विद्यार्थ्यांना पाठ्यक्रमातील काही संख्यांचे वर्ग करा, आणि संख्यांचे वर्गमूळ काढणे यांची उदाहरणे देऊन प्रथम त्यांची पूर्वचाचणी घेतली.
- उपचारात्मक अध्ययन व अध्यापन - संशोधकाने विद्यार्थ्यांना येणाऱ्या अडचणीचा अभ्यास करून त्याला अनुसरून त्यावर उपाययोजना केल्या.
- उत्तर चाचणी- संशोधकाने विद्यार्थ्यांना संख्यांचे वर्ग करणे आणि संख्यांची वर्गमूळ काढणे यांच्या उदाहरणांचा सराव घेऊन उपचारात्मक अध्ययन - अध्यापनानंतर त्यांची उत्तर चाचणी घेतली
- प्रश्नावली - विद्यार्थ्यांसाठी प्रश्नावली तयार करून त्या आधारे समस्या शोधण्यासाठी लागणारी माहिती संकलित केली.

संख्याशास्त्रीय तंत्रे

आलेख -

संशोधकाने माहितीचे विश्लेषण करण्यासाठी जोडस्तंभालेख काढला. पूर्व व अंतिम चाचणी मधील गुण स्तंभालेखात वेगवेगळ्या रंगाने दर्शवले आहेत.

माहितीचे विश्लेषण

कोष्टकातील संकलित माहितीचा अर्थ लावण्यासाठी टक्केवारी, सरासरी, सहसंबंध गुणक यासारख्या संख्याशास्त्रीय तंत्राच्या आधारे संकलित केलेली माहिती व समस्येची सद्यस्थिती व प्रगती दर्शवण्यासाठी कृतीसंशोधनामध्ये रेषालेख, स्तंभालेख, वारंवारिता बहुभुज यासारख्या साधनांच्या साहाय्याने माहितीचे विश्लेषण केले जाते.

पडताळा सूची, प्रश्नावली यासारख्या साधनातून मिळालेली माहिती गुणात्मक स्वरूपाची असते.

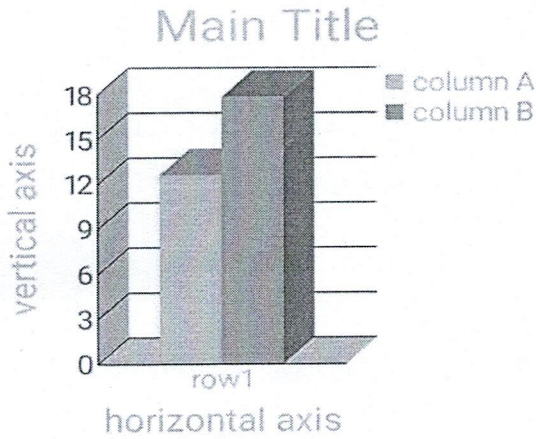

Edit with WPS Office

या गुणात्मक माहितीचा नेमका सारांश काढून पटकन अवलोकन होईल अशा पद्धतीने मांडणी करावी लागते. यासाठी विविध आलेखांचा माहिती विश्लेषणांसाठी उपयोग केला जातो. सदर संशोधनात संशोधकाने माहितीचे विश्लेषण करण्यासाठी स्तंभालेखाचा वापर केला आहे.

अशाप्रकारे, संकलित केलेली माहिती चित्र रूपात मांडण्यासाठी माहितीचे विश्लेषण उपयुक्त आहे.

	मध्यमान
पूर्व चाचणी	12.61
उत्तर चाचणी	17.83

निष्कर्ष

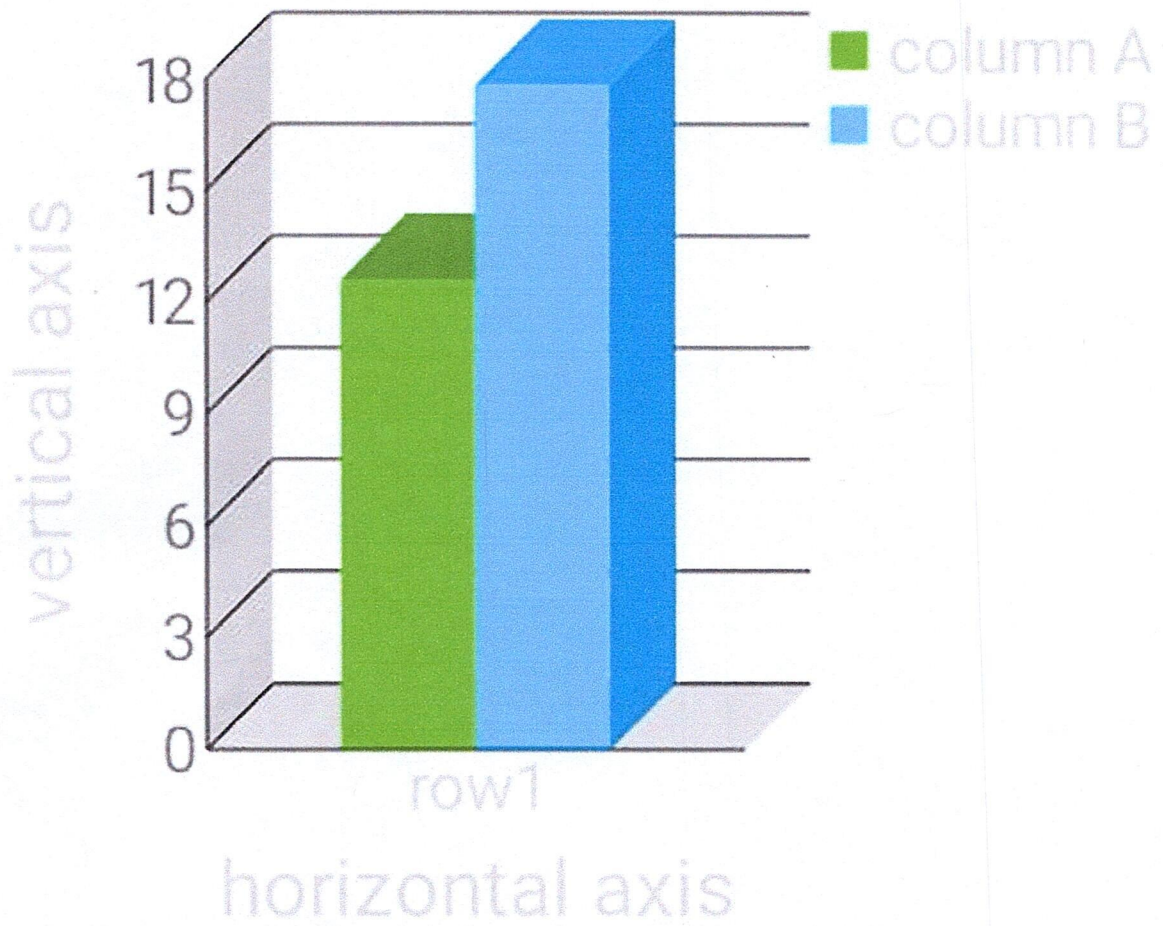
संशोधकाने राबवलेल्या विविध उपक्रमांमुळे प्राप्त झालेल्या माहितीनुसार उद्दीष्टानुरूप खालील निष्कर्ष काढलेले आहेत.

- 1] शेकडा 67% विद्यार्थी आकडेमोड जलद करू शकत नव्हते.
- 2] शेकडा 45% विद्यार्थ्यांना आकडेमोड करता येत नव्हते
- 3] विविध उदाहरणांचे नमुने वर्गात सोडवून घेतल्यामुळे विद्यार्थ्यांमध्ये गणित विषयाची आवड निर्माण झाली.
- 4] उपचारात्मक अध्यापनात विविध शैक्षणिक साधनांचा वापर केल्याने विद्यार्थी गणित विषयाचा आवडीने अभ्यास करू लागले.
- 5] शेकडा 90% विद्यार्थी उपचारात्मक अध्यापनानंतर उदाहरणे सोडवू लागली.

Edit with WPS Office

Main Title

शिफारसी

संशोधकाने कृतीसंशोधनात राबविलेल्या उपक्रमांचा विचार करून खालील शिफारसी सुचविल्या आहेत.

- 1] संशोधकाने निवडलेली प्रस्तुत समस्या उच्च प्राथमिक स्तरासाठी आहे. त्याचप्रमाणे ही समस्या माध्यमिक स्तरासाठी निवडता येईल.
- 2] गणित विषयाच्या अध्ययन-अध्यापन समृद्धीसाठी विविध उपक्रम राबवून विषय समृद्धी साधता येईल.
- 3] गणित विषयात उदाहरणे सोडवण्याच्या कौशल्याप्रमाणेच त्याचे विविध उपघटकांवर संशोधन करता येईल.
- 4] प्रभावी अध्ययन होण्यासाठी विद्यार्थ्यांना स्वयंअध्ययन, कृतीआधारित अध्ययन इत्यादी प्रकारांचा अधिक सराव द्यावा लागेल.
- 5] गणित विषय विकसित करण्यासाठी गणित जत्रा, बाजारहाट, गणित प्रदर्शन, गणित प्रयोगशाळा यांसारखे उपक्रम केले तर विद्यार्थ्यांमध्ये गणिताची आवड निर्माण होईल.

संदर्भ ग्रंथ

- 1) आर्यभट- आर्य भाटिया (श्लोक २.४)
- 2) प्रा. ल. वा. गुर्जर - गणित विश्वकोश
- 3) V.U. गोसावी- composite maths book std 7th
- 4) डी. एल. एड. द्वितीय वर्ष पाठ्यपुस्तक- व. झा. साठी
- 5) कृती संशोधन व नवोपक्रम - स्वाती गाडगीळ

रघुनाथमल दरगाजी ओसवाल जांब त्रिपुटी, ता. कोरेगाव, जि.
सातारा. येथील इ. 6 वी च्या विद्यार्थ्यांना गणित
विषयातील
भागाकार करताना येणाऱ्या अडचणींचा
शोध घेऊन त्यावर उपाययोजना
करणे व परिणामकारकता
अभ्यासणे.

शिक्षणशास्त्र शिक्षण पदवी
(बी. एड.) पूर्ततेसाठी

संशोधक - कु. जाधव अश्विनी अशोक
बी. एड. द्वितीय वर्ष

मार्गदर्शक - प्रा. पाटील एस. एस.

आझाद कॉलेज ऑफ एज्युकेशन, सातारा.
अहवाल- 2021 - 2023

सारांश

रघुनाथमल दरगाजी ओसवाल जांब त्रिपुटी ता.कोरेगाव, जि.सातारा येथील इयत्ता आठवीच्या वर्गात गणिताच्या तासाला गेले असता विद्यार्थ्यांना भागाकाराची उदाहरणे सोडवताना समस्या जाणवली संबंधित शाळेतील विद्यार्थ्यांची चर्चा करून मार्गदर्शक प्राध्यापकाच्या मार्गदर्शनाखाली इयत्ता सहावीच्या विद्यार्थ्यांची भागाकार करताना येणारी समस्या निवडली. या संशोधनासाठी प्रायोगिक पद्धतीचा वापर केला पूर्व चाचणी घेतली त्यानंतर त्यांना उपचारात्मक अध्ययन केले आणि मग उत्तर चाचणी घेतली भागाकाराची उदाहरणे जलद करू शकत नव्हते. उपचारात्मक अध्यापनानंतर 85 टक्के विद्यार्थी भागाकाराची उदाहरणे सोडू लागली.

प्रस्तावना

आजचे युग हे स्पर्धात्मक आहे. यामध्ये प्रत्येक विद्यार्थ्याला या स्पर्धेत टिकवण्यासाठी गणित विषयावर प्रभुत्व मिळवणे आवश्यक आहे. यासाठी शासनाने विद्यार्थ्यांना पहिली पासून गणित शिकवण्याचा अट्टाहास धरला आहे. कारण गणित हा विषय शालेय जीवनात फार महत्वाचा तर आहेच परंतु दैनंदिन जीवनामध्ये मानवाला प्रत्येक गोष्टीमध्ये गणिताची आवश्यकता लागते. म्हणून मानवी जीवनात गणित विषयाला अनन्यसाधारण महत्व आहे. सकाळी झोपेतून उठल्यापासून संध्याकाळी झोपेपर्यंत माणूस दिवसभर दिवसातून खूप वेळेस गणिती क्रिया मनातल्या मनात तरी करत असतो. गणित हा विषय व्यवहारासाठी जास्त उपयोगी पडणारा विषय असून, गणिताशिवाय व्यवहार ज्ञान किंवा कोणताही व्यवहार पूर्ण होत नाही. आपण दिवसभर मोजमाप, तर्क, अंदाज लावत असतो म्हणजे गणिती क्रियाच करत असतो. गणित हा विषय सर्व विषयांचा मूळ आधार आहे. जो व्यक्ती गणित विषयात हुशार असतो, तो जीवनात

- संशोधन पद्धती

प्रस्तुत संशोधनासाठी प्रायोगिक पद्धतीचा वापर करण्यात आला

- नमुना

प्रस्तु संशोधनासाठी रघुनाथमल दरगाजी ओसवाल विद्यालय जांब त्रिपुटी या शाळेतील इयत्ता सहावीच्या 16 विद्यार्थ्यांची निवड करण्यात आली.

माहिती संकलनाची साधने

संशोधन अभ्यासासाठी समस्ये विषयी माहिती संकलित करणे आवश्यक आहे. त्यासाठी खालील विविध साधनांचा वापर केला.

1) पूर्व चाचणी - संशोधकाने विद्यार्थ्यांना पाठ्यक्रमातील काही भागाकारावरील उदाहरणे घेऊन त्यांची पूर्व चाचणी घेतली

2) उपचारात्मक अध्ययन व अध्यापन - संशोधकाने विद्यार्थ्यांना येणाऱ्या अडचणीचा अभ्यास करून त्याला अनुसरून त्यावर उपाययोजना केल्या.

3) उत्तर चाचणी - संशोधकाने विद्यार्थ्यांना पाठ्यक्रमातील काही भागाकारची उदाहरणे सांगून उपचारात्मक अध्ययन - अध्यापना नंतर त्यांची उत्तर चाचणी घेतली.

4) प्रश्नावली -

विद्यार्थ्यांसाठी, शिक्षकांसाठी प्रश्नावली तयार करून त्याआधारे समस्या शोधण्यासाठी लागणारी माहिती संकलित केली.

माहितीचे विश्लेषण :-

कोष्टकातील संकलित माहितीचा अर्थ लावण्यासाठी टक्केवारी, सरासरी, सहसंबंध गुणक यासारख्या संख्याशास्त्रीय तंत्राच्या आधारे संकलित केलेली माहिती व समस्येची सद्यस्थिती व प्रगती दर्शवण्यासाठी कृतीसंशोधनामध्ये रेषालेख, स्तंभालेख, वारंवारिता बहुभुज यासारख्या साधनांच्या साहाय्याने माहितीचे विश्लेषण केले जाते.

पडताळा सूची, प्रश्नावली यासारख्या साधनातून मिळालेली माहिती गुणात्मक स्वरूपाची असते. या गुणात्मक माहितीचा नेमका सारांश काढून पटकन अवलोकन होईल अशा पद्धतीने मांडणी करावी लागते. यासाठी विविध आलेखांचा माहिती विश्लेषणांसाठी उपयोग केला जातो. सदर संशोधनात संशोधकाने माहितीचे विश्लेषण करण्यासाठी स्तंभालेख यांसारख्या साधनांचा वापर केला आहे.

अशाप्रकारे, संकलित केलेली माहिती चित्ररूपात मांडण्यासाठी माहितीचे विश्लेषण उपयुक्त आहे.

माहिती विश्लेषणाची संख्या शास्त्रीय तंत्रे

आलेख - संशोधकाने माहितीचे विश्लेषण करण्यासाठी जोडस्तंभालेख काढला..

पूर्व चाचणी व अंतिम चाचणी दर्शवणारा मध्यमान

	मध्यमान
पूर्व चाचणी	4.9
अंतिम चाचणी	15.4

निष्कर्ष

संशोधकाने राबवलेल्या विविध उपक्रमांमुळे प्राप्त झालेल्या माहितीनुसार उद्दीष्टानुरूप खालील निष्कर्ष काढलेले आहेत.

- शेकडा 58.5% विद्यार्थी हे गुणांच्या आधारित (7 पेक्षा कमी गुण) असे दिसून आले की, भागाकार करू शकत नव्हते.
- शेकडा 64.25% विद्यार्थी हे गुणांच्या आधारित (1 पेक्षा कमी गुण) असे दिसून आले की, भागाकाराची शाब्दिक उदाहरणे सोडवू शकत नव्हते.
- शेकडा 30% विद्यार्थी भागाकारातील आकडेमोड करू शकत नव्हते.
- विविध उपक्रमांच्या आयोजनामुळे विद्यार्थ्यांना प्रोत्साहन व प्रेरणा मिळाली.
- उपचारात्मक अध्यापनात विविध शैक्षणिक साधनांचा वापर केल्याने विद्यार्थी गणित विषयाकडे आवडीने वळू लागले.

शिफारसी

संशोधकाने कृती संशोधनात राबविलेल्या उपक्रमांचा विचार करून खालील शिफारसी सुचविल्या आहेत.

- संशोधकाने निवडलेली प्रस्तुत समस्या उच्च प्राथमिक स्तरासाठी आहे. त्याचप्रमाणे ही समस्या माध्यमिक स्तरासाठी निवडता येईल.
- गणित विषयाच्या अध्ययन - अध्यापन समृद्धीसाठी विविध उपक्रम राबवून विषय समृद्धी साधता येईल.
- गणित विषयात गणितीय क्रियांची आकडेमोड कौशल्याप्रमाणेच त्याचे विविध उपघटकांवर संशोधन करता येईल.
- प्रभावी अध्ययन होण्यासाठी विद्यार्थ्यांना स्वयंअध्ययन, कृतीआधारित अध्ययन इत्यादी प्रकारांचा अधिक सराव द्यावा.
- गणित विषय विकसित करण्यासाठी विद्यार्थ्यांना गणितीय कोडी सोडवणे, कृतीयक्त गणित यासारखी पुस्तके, इत्यादीचा संग्रह करून या विषयाची गोडी निर्माण करता येईल.

संदर्भ ग्रंथ:-

शैक्षणिक कृती संशोधन - म.रा.शै. संशोधन व प्रशिक्षण परिषद, पुणे.

शैक्षणिक संशोधनाची मुलतत्वे - रा. शं. मुळे, वि. तु. उमाठे

शैक्षणिक संख्याशास्त्र - कदम चा. प.

शिक्षणातील संशोधन अभिकल्प - पंडित बंसिबिपरी

कृतीसंशोधन नियोजन व कार्यवाही - श्री. बोरचाटे शिवाजी

शैक्षणिक संशोधन पद्धती - प्रा. डॉ. भिताडे वि. रा.

कृतीसंशोधन व नवोपक्रम - गाडगीळ स्वाती सुविचार प्रकाशन मंडळ, पुणे.

Principal
Dr. Mrs.V.S. Nalawade
M.Sc.,M.Ed.,M.Phil.,SET.,Ph.D.

Rayat Shikshan Sanstha's
**AZAD COLLEGE OF EDUCATION,
SATARA**
Estd. 1955
Dist.- SATARA -415001 (Maharashtra - India)

(Affiliated to Shivaji University, Kolhapur)

Accredited at 'A' grade (CGPA 3.14) 2012 by NAAC
Lead College Status Awarded by Shivaji University, Kolhapur

स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव

Self-Declaration

It is declared that, the term papers are in the following format

- Cover page
- Abstract
- Introduction
- Need of research
- Importance research topic
- Statement of researcher title
- Objectives
- Hypothesis
- Research Methodology
- Data collection tools
- Procedure of research
- Analysis of Data
- Result
- Discussion
- Conclusion
- Recommendation
- References

Principal
Azad College of Education
Satara

Uploaded Documents

Samples of Assessed Assignments

Sample of Assessed Assignments

प्रपाठ प्रश्न

Copy-4

सिकता २०१२ प्रश्न

प्रश्न. ९ला अस्थयनावर परिणाम करणारे घटक स्पष्ट करा?

उत्तर → शिक्षक प्रक्रियेमध्ये विद्यार्थी, शिक्षक, अस्थयन व अस्थापन हे चार प्रमुख घटक महत्वाचे आहेत. हे घटक एकमेकांशी अत्यंत निगडीत असून आहेत. अस्थयन किंवा Learning या शब्दाचा अर्थ शैक्षणिक शब्दकोषामध्ये पुढीलप्रमाणे दिलेला आहे. "Learning is Permanent change in behaviour that is the result of past experiences either produce incidentally or through in situational Learning through teaching". अस्थयनाच्या या अद्यविरून सापणास असे सांगता येईल की, "एखाद्या प्रसंगामुळे अथवा अस्थापनामुळे व्यक्तीच्या वर्तनात होणारा कायमस्वरूपी बदल म्हणजे अस्थयन होय. अस्थयनाने व्यक्ती काही सवयी, ज्ञान व वृत्ती संपादीत करते. म्हणजेच विद्यार्थी शाळेत किंवा शाळेबाहेर शिकतो. त्याने चांगल्या सवयी ज्ञान व चांगल्या वृत्ती अंगीकारल्यात अशी अपेक्षा असते.

* परिणाम करणारे घटक : अस्थयन प्रक्रियेवर विविध प्रकारचे घटक परिणाम करतात. या घटकांचा अस्थयनाच्या क्षेत्रावर व वेगावर परिणाम झालेला दिसून येतो. यापैकी काही घटक हे अस्थयनकृत्यांशी संबंधित असतात तर काही घटक अस्थयन कृत्यांना उपलब्ध होणाऱ्या परिस्थितीशी निगडीत असतात.

१. अनुवंश :-

अस्थयनकृत्यांना अनुवंशाने बऱ्याच बाबी मिळालेल्या असतात. त्यामध्ये बुद्धीमत्ता व विविध क्षमतांचा समावेश होतो. आणि या बुद्धीमत्तेचा थोडा संबंध अस्थयनाशी येतो. सर्वसामान्यपणे बुद्धीमान आई-वडिलांची मुले बुद्धीमान असतात व अशी मुले कोणत्याही प्रकारचे अस्थयन सहजपणे व जबाबदार करू शकतात.

विशेषतः क्षमता कमी असलेल्या व्यक्तीला बौद्धिक स्वरूपाचे अस्थयन करताना देखील अवकाश येतो. कंटाळा येणे अवधान केंद्रित करता न येणे इ. बाबींना सामोरे जावे लागते.

जला अभ्यासक्रम आणि पाठ्यक्रम यांमधील संबंध स्पष्ट करा.

→ अभ्यासक्रम हा शब्द मुळ इंग्रजी Curriculum या शब्दाचा पर्यायी मराठी शब्द म्हणून वापरला जातो. Curriculum या लॅटीन-शब्दाचा अर्थ शर्यतीचे मैदान असा होतो. हा शब्द शिक्षणक्षेत्रात येण्याचे कारण 'ज्ञान' हे अध्यांग असून ने मिळण्याचा (शर्यत येवण्याचा) एक आराखडा या अर्थाने झाला असावा. हा अभ्यासक्रम शब्द आपल्या परिचयाचा असल्या तरी तो कसा विकसीत केला जातो, अभ्यासक्रम तयार करताना कोणकोणत्या बाबी लक्षात घ्याव्या लागतात, अभ्यासक्रम व पाठ्यक्रम यांमध्ये कोणता संबंध असतो. अभ्यासक्रम व पाठ्यक्रम यावर कोणते घटक परिणाम करतात

* अभ्यासक्रमाचा अर्थ व स्वरूप -

1. शिक्षणतज्ञ मन्त्रे - 'शैक्षणिक क्षेत्रे साध्य करण्यासाठी शाळेत उपयोगात आणल्या जाणाऱ्या अनुभवांचा समुच्च होय.'

2. Remondens मात्र अभ्यासक्रमाला खूपच मर्यादित करतो, त्याच्या मते.

The curriculum is now being defined as all the experience of the learner that are under the control of the school.

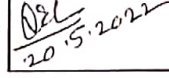
अभ्यासक्रमाची व्याख्या अभ्यासक्रमचे अधिक व्यापक स्वरूप स्पष्ट करते. केवळ शाळेतीलच नव्हे तर विद्यार्थी, शिक्षक व पालक यांच्या जीवनाशी निगडित असून अभ्यासक्रम म्हणजे या तिन्ही घटकांमधील गतिमान वातावरण होय. ही व्याख्या मुदलियार आयोगाने अभ्यासक्रमा-बाबत पुढीलप्रमाणे मत व्यक्त केले आहे. 'अभ्यासक्रम म्हणजे केवळ पुस्तकी ज्ञान देणारे व रुढ पद्धतीने शिकवले जाणारे विषय नव्हेत तर शाळेत मिळणाऱ्या सर्व प्रकारच्या अनुभवांचा त्यात अंतर्भाव होतो. या दृष्टीने विद्यार्थ्यांच्या जीवनाचा सर्वस्पर्शी व विद्यार्थ्यांचा समतोल विकास साधणारे समग्र शालेय जीवन म्हणजे अभ्यासक्रम होय.'

Rayat Shikshan Sanstha's

Azad College of Education, Satara

Jr. Supervisor's Signature

20.5.2022

Class - B. Ed. First Year

✓

Second Year

Div:- 8

Course Code :-

II

Course Name :- Contemporary India & Education

Roll No. 53

Date - 20/05/2022

Marks Obtained

Answer Book	Suppliments	Total
		9/10

Please Writing From Here. Write on both sides.

प्रश्न शांतता शिक्षणाची गरज स्पष्ट करा. तुमच्या शाळेमध्ये शांतता शिक्षणासाठी कोणते उपक्रम राबवाल ते स्पष्ट करा.

→

प्रस्तावना -

हल्ली माणसाचे आयुष्य खूपच धकाधकाचे आणि अशांततेचे आहे असे आपण म्हणतो परंतु याचा नक्की अर्थ काय आहे? तर सध्याच्या या आधुनिकतेच्या युगात माणसाने औद्योगिक व तंत्रज्ञानामध्ये फार प्रगती केली आहे. त्याने त्याचे आयुष्य आनंदी, सुखी समाधानी करण्यासाठी अनेक भौतिक सोयी-सुविधांचा शोध लावला आहे आणि त्यांचा तो वापर देखील करत आहे. परंतु माणसाला हे असलेले सवति महत्वाचे सुख मनःशांती किंवा एशमानंद यापासून तो अधिकच दूर जाऊ लागला आहे. कारण सुखापेसाठी सुख प्रदान करणाऱ्या भौतिक सोयी, सुविधा आणि पैसा या गोष्टींकडे त्याने आपले लक्ष केंद्रित केले आहे.

व्यक्तिव्यक्तिमध्ये, समुहामध्ये तसेच राष्ट्रांमध्ये होणारे संघर्ष, लढाया, युद्धे तसेच नैतिकता

रोजच गांडो , चोप्यामाच्या , तंटे , बलात्कार , दरोडे , दंगली , जाळपोळ यांसारखी हिंसक कृत्ये होत आहेत याचा परिणाम शाळेतील व परिसरातील बालकांच्या मनावर व त्यांच्या विकासावर होतो आणि तो नेहमी नकारात्मकच असतो .

शाळेमध्ये शिक्षकांनी विद्यार्थ्यांना संस्कार , जीवनकौशल्ये , मूल्ये , नैतिकता आणि सद्गुणांची जोपासना करून व ही मूल्ये त्यांच्यामध्ये रुजवून शाळेमध्ये भयमुक्त व शांतता शिक्षणासाठी योग्य असे वातावरण तयार करणे महत्वाचे असते .

शाळेमधील शांतता शिक्षणाची गरज -

शाळेमध्ये शिक्षकांना आपले अध्यापन - अध्ययनाचे काम पूर्ण करत असताना विद्यार्थ्यांच्या शैक्षणिक कामगिरीवर बाह्य परिस्थिती किंवा वातावरणाचा परिणाम होणार नाही यासाठी शाळेमध्ये भयमुक्त वातावरणाबरोबरच शांतता शिक्षण देणे देखील आवश्यक आहे . त्यापैकी काही गरजा पुढीलप्रमाणे -

१) विद्यार्थ्यांमध्ये चांगले संस्कार , मूल्ये , नैतिकता आणि सद्गुणांची जोपासना करून परिणामी भावी पिढीचा उद्धार करण्यासाठी विद्यार्थ्यांना शांतता शिक्षण देणे आवश्यक असते .

२) युद्धे किंवा हिंसक घटनांमुळे होणारे दुष्परिणाम व त्यांचे शैक्षणिक तोटे यांचे ज्ञान विद्यार्थ्यांना होणे व त्यामधून त्यांनी चांगले धडे घेणे यासाठी शांतता शिक्षणाची गरज असते .

३) शाळेमध्ये अनेक जातीधर्माचे व वेगवेगळ्या संस्कृती असणारे विद्यार्थी येत असतात . त्यांच्यामध्ये समानता , सहकार्य व बंधूभावाची जोपासना होण्यासाठी शाळेमध्ये

४) आपल्या देशातील शांततेचे पुरस्कार करणारे थोर समाजसुधारक व महापुरुष यांची माहिती होऊन त्यांचा आदर विद्यार्थ्यांनी घेतला पाहिजे व त्यांचे अनुकरण करण्याचा प्रयत्न केला पाहिजे यासाठी शांतता शिक्षण गरजेचे आहे. उदा. महात्मा गांधी

५) शाळेतील विद्यार्थी हे पुढील काळातील देशाचे आनी नागरिक असतील. त्यांना लहानपणासासूनच शांतता शिक्षण दिले गेले तर पुढील आयुष्यामध्ये ते हिंसक वळणावटती जाणार नाहीत.

अशाप्रकारे अनेक कारणांसाठी शाळेमध्ये शांतता शिक्षणाची गरज असते. हे शांतता शिक्षण विद्यार्थ्यांना देण्यासाठी काही उपक्रम राबवले जाऊ शकतात ते पुढीलप्रमाणे -

शाळेमध्ये शांतता शिक्षणासाठी उपक्रम -

१) शाळेतील विद्यार्थ्यांमध्ये समानता, बंधूता, एकात्मता या विषयांबाबत जागृती निर्माण करणे तसेच इतरांप्रती सहानुभूती, करुणा निर्माण करण्यासाठी अध्यापनातील काही घटकांचा वापर करणे.

२) सध्या आजूबाजूच्या परिस्थितीत चालू असलेल्या तसेच जागतिक पातळीवर सुरू असणाऱ्या हिंसक घटना, युद्धे यांची कारणे, दूष्परिणाम व शैक्षणिक तोटे समजून सांगणे उदा. रशिया आणि युक्रेनमध्ये सुरू असणाऱ्या युद्धामध्ये अनेक प्रकारे जीवित आणि मालमत्तेची हानी झाली तसेच हजारो भारतीय विद्यार्थी शिक्षण सोडून मायदेशी परतले.

३) आपल्या देशातील शांततेचे पुरस्कार करणारे महात्मा गांधी तसेच मदर तेरेसा, विनोबा भावे यांसारख्या

महापुरुष तसेच जागतिक पातळीवरील नेल्सन मंडेला यांसारखे नेते यांबद्दल माहिती देणे त्यांचे विचार परवून देणे.

४) विविध समाजसुधारक व शांततेच्या पुरस्काशित व्यक्तींच्या जयंत्या, पुण्यतिथी निमित्त विविध कार्यक्रमांचे आयोजन करणे.

५) शाळेमध्ये असणाऱ्या विद्यार्थ्यांपैकी अल्पसंख्यांक व इतर धर्मियांचे सण-उत्सव साजरे करणे.

६) विविध जातीधर्माच्या परंपरा, सण, उत्सव, संस्कृती यांबद्दल माहिती देऊन विद्यार्थ्यांमध्ये जनजागृती करणे.

७) विविध सांघिक खेळांचे आयोजन करणे ज्यामधून संघभावना, सहकार्याची भावना तसेच सभानता व बंधूता ही मूल्ये वाढिस लागतील.

८) चालू घडामोडींवर आधारित प्रश्नोत्तरे, चर्चासत्रे, वादविवाद स्पर्धांचे आयोजन करणे.

९) चित्रपर व गाणी यांमधून प्रबोधन करणे.

अशाप्रकारे उपक्रम शोबवता येतील.

82

Sr. No.	Content	Uploaded Documents
5	Identifying and using the different sources for study	1) Link of resources

Principal
Dr. Mrs.V.S. Nalawade
M.Sc.,M.Ed.,M.Phil.,SET.,Ph.D.

Rayat Shikshan Sanstha's
**AZAD COLLEGE OF EDUCATION,
SATARA**
Estd. 1955
Dist.- SATARA -415001 (Maharashtra - India)

(Affiliated to Shivaji University, Kolhapur)

Accredited at 'A' grade (CGPA 3.14) 2012 by NAAC
Lead College Status Awarded by Shivaji University, Kolhapur

स्वातंत्र्याचा अमृत महोत्सव

2.4.7 - A variety of assignments given and assessed for theory courses

Uploaded Document -

- Identifying and using the different sources for study - List

Link of resources used by students in various learning situations

Sr. No.	Learning Situations	Name of the course/s	Name/s of the ICT resource/s used	Link/s to the relevant documents/LMS/Academic Management System
1	Understanding the theory Course	6a –I Pedagogy of School Subject One Part- I	Video	https://youtu.be/B3TRLiAUKSU
		Course-2 Contemporary India & Education	Video	https://youtu.be/2N_KfFN-hyE
		Course-2 Contemporary India & Education	Video	https://www.youtube.com/watch?v=OaUGTiIAqA4&t=43s
		Course-2 Contemporary India & Education	Video	https://www.youtube.com/watch?v=NOvT6cRLkoU&t=52s
		6a –I Pedagogy of School Subject One Part- I	Video	https://youtu.be/Xub0jpoKcwQ
		6a –I Pedagogy of School Subject One Part- I	Video	https://youtu.be/srq9oVszTt0
		6a –I Pedagogy of School Subject One Part- I	Video	https://www.youtube.com/watch?v=UfXeJDaD0j8
		6a –I Pedagogy of School Subject One Part- I	Video	https://youtu.be/C00auWapJvk
		Course-2 Contemporary India & Education	Video	https://www.youtube.com/watch?v=k-LIcMtgmSI&t=780s
		Course-9 Inclusive Education	Video	https://www.youtube.com/watch?v=DC2vddJ_-NA&t=46s
		Course-7 Assessment for Learning	Video	https://www.youtube.com/watch?v=00czl2xMWRg&t=268s
		Course-9 Inclusive Education	Video	https://www.youtube.com/watch?v=wy4dhLymav4&t=18s

		Course-9 Inclusive Education	Video	https://www.youtube.com/watch?v=v3YIBxzgGts&t=21s
		Course-9 Inclusive Education	Video	https://www.youtube.com/watch?v=qEZjPX8F7jo&t=13s
		Course 10 - English	Video	https://www.youtube.com/watch?v=ep6hM4zaGMI&t=14s
		Course-7 Assessment for Learning	Video	https://www.youtube.com/watch?v=-oxYe7NdIKY&t=14s
		Course-2 Contemporary India & Education	Video	https://www.youtube.com/watch?v=CVP2NxiWC90&t=2s
		6a –I Pedagogy of School Subject One Part- I	Video	https://www.youtube.com/watch?v=UFybjNJINYU&t=479s
		Inductive method	PPT	https://docs.google.com/presentation/d/1cjHI86Cy8NH4vXNF88YMxbsvaB8u0uCoN1Wpw8q6hTg/edit?usp=drivesdk
		Deductive method	PPT	https://docs.google.com/presentation/d/1mFA1ne2i3rpVAvngymNcg-nGxUjih4Xd5D7QuM3I9lA/edit?usp=drivesdk
		संग्रंथनउपागम	PPT	https://docs.google.com/presentation/d/1CerSQ7hW4nWwZ9gnqHjHTJq6WVpfLw5lor6voQ3QGJ8/edit?usp=drivesdk
2	Practice teaching	A-1 Diagnostic and Enriching the Teaching Skills	Video	https://drive.google.com/file/d/1L4d3Ro4X1KMUDYOpZTzPhSizU5elcUAP/view
		A-1 Diagnostic and Enriching the Teaching Skills	Video	https://drive.google.com/file/d/1XsT6euUoV35wHI_8uLeycuf4ZisLK1Xw/view?usp=sharing
		A-1 Diagnostic and Enriching the Teaching Skills	Video	https://youtu.be/oeFEHd_-p-U

	C-5 Workshop on constructivist Approach to Teaching	Video	https://youtu.be/uh5abGrLJdg
	A1 Diagnostic and Enriching the Teaching Skills	Video	https://www.youtube.com/watch?v=KHvjx63MUv8&t=118s
	A-1 Diagnostic and Enriching the Teaching Skills	Video	https://youtu.be/KojCGVX6SkQ
	A-2 Lesson Planning Workshop & Demonstration lesson	Video	https://www.youtube.com/watch?v=H-HcE3HLpzo&t=463s
	A-1 Diagnostic and Enriching the Teaching Skills	Video	https://www.youtube.com/watch?v=UFoXHpyWpFA&t=5s
	A-1 Diagnostic and Enriching the Teaching Skills	Video	https://www.youtube.com/watch?v=-2W1WNSur20&t=102s
	A-1 Diagnostic and Enriching the Teaching Skills	Video	https://www.youtube.com/watch?v=zrcKL0vyp_o&t=1s
	A-1 Diagnostic and Enriching the Teaching Skills	Video	https://www.youtube.com/watch?v=7sOXxBb7h6k&t=116s
	A-1 Diagnostic and Enriching the Teaching Skills	Video	https://youtu.be/YURXyZvxJC0
	A-2 Lesson Planning Workshop & Demonstration lesson	Video	https://www.youtube.com/watch?v=9YV3QMITfB4&t=65s
	A-2 Lesson Planning Workshop & Demonstration lesson	Video	https://www.youtube.com/watch?v=yRDcW2agcME&t=153s
	Teaching skills	PPT	https://docs.google.com/presentation/d/1DvzbAaalzQV9KwfBL51FfCiFufm7E_THsKq9jJDPgpM/edit?usp=drive_sdk
	Grammer teaching Steps	PPT	https://docs.google.com/presentation/d/16T0rbvfqBkatB4kj2GNgEAIwEU9xpdAFBEvMFVNrSmA/edit?usp=drive_sdk

3	Intrenship	B-3 Internship	Video	https://youtu.be/jISQRZxmek4
		C-4 Action Research	Video	https://youtu.be/Yf0HJ9iMs-c
		C-4 Action Research Workshop	Video	https://youtu.be/dRMpmVQvw_M
		EPC-3 Critical Understanding of ICT	Video	https://youtu.be/xPHMmUYKnxU
		C-4 Action Research	Video	https://www.youtube.com/watch?v=wg5cwVpu7ak&t=6s
		C-4 Action Research	Video	https://www.youtube.com/watch?v=VUJritzgw6A
4	Out of classroom activities	D-2 Project related to community Experience	Video	https://www.youtube.com/watch?v=BYXvyr0rn54
		A7 - Language Across the School Curriculum	Video	https://www.youtube.com/watch?v=8RiJmcImMOI&t=25s
		D-2 Project related to community Experience	Video	https://youtu.be/OlQrAkfedlQ
		D-2 Project related to community Experience	Video	https://youtu.be/GX8pDLsnjQo
		D-2 Project related to community Experience	Video	https://youtu.be/3O_ISCHsaUw
5	Biomechanical and kinesiological activities	C-2 Health & Physical Education Workshop	Video	https://youtu.be/LnM74brIZPE
		C-2 Health & Physical Education Workshop	Video	https://youtu.be/U6IBFRL8ThE
		C-2 Health & Physical Education Workshop	Video	https://youtu.be/u6Ogy4JtRcY
		C-2 Health & Physical Education Workshop	Video	https://youtu.be/mIMozA0-Ru0

		C-2 Health & Physical Education Workshop	Video	https://youtu.be/FDVAZKLbEeM
		C-2 Health & Physical Education Workshop	Video	https://youtu.be/sDb2iEwqH-A
6	Field sports	C-2 Health & Physical Education Workshop	Video	https://youtu.be/xG9fd-DRumQ
		C-2 Health & Physical Education Workshop	Video	https://youtu.be/-LICKz9VNZk
		C-2 Health & Physical Education Workshop	Video	https://youtu.be/QuOkTwQ7mhc
		C-2 Health & Physical Education Workshop	Video	https://youtu.be/9aFSA YkcTTo
		C-2 Health & Physical Education Workshop	Video	https://youtu.be/4ePaqGXqOfk
		C-2 Health & Physical Education Workshop	Video	https://youtu.be/yxqslQyXatc
		C-2 Health & Physical Education Workshop	Video	https://youtu.be/5CwYhcFdv9A
		C-2 Health & Physical Education Workshop	Video	https://youtu.be/e_-PIeMNdvU
		C-2 Health & Physical Education Workshop	Video	https://youtu.be/149Iac5fmoE